

SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI
WOJEWÓDZKIEGO FUNDUSZU
OCHRONY ŚRODOWISKA
I GOSPODARKI WODNEJ
ZA 2022 ROK

Lublin, kwiecień 2023 r.

I. PODSTAWA PRAWNA PRZYGOTOWANIA SPRAWOZDANIA	3
II. ZAŁOŻENIA DO SPRAWOZDANIA	3
III.ORGANY FUNDUSZU I ICH AKTYWNOŚĆ W OKRESIE SPRAWOZDAWCZYM	7
IV.CZĘŚĆ FINANSOWA SPRAWOZDANIA Z DZIAŁALNOŚCI	10
1. ROZCHODY FUNDUSZU	11
2. SPRAWOZDANIE FINANSOWE.....	12
V. REALIZACJA ZADAŃ W 2022 ROKU	15
A. DZIAŁANIA WFOŚiGW W LUBLINIE W ZAKRESIE OSI PRIORYTETOWEJ CZŁOWIEK	15
1. FINANSOWANIE DOTACYJNE	15
2. PRZEDSIĘWZIĘCIA WSPÓLORGANIZOWANE	20
3. PRZEDSIĘWZIĘCIA WŁASNE.....	21
B. DZIAŁANIA WFOŚiGW W LUBLINIE W ZAKRESIE OSI PRIORYTETOWEJ BIOSFERA ...	22
1. FINANSOWANIE DOTACYJNE	22
C. DZIAŁANIA WFOŚiGW W LUBLINIE W ZAKRESIE OSI PRIORYTETOWEJ ZAGROŻENIA	27
1. FINANSOWANIE DOTACYJNE	27
2. FINANSOWANIE POŻYCZKOWE.....	28
D. DZIAŁANIA WFOŚiGW W LUBLINIE W ZAKRESIE OSI PRIORYTETOWEJ TECHNOLOGIA.....	29
1. FINANSOWANIE DOTACYJNE	30
1.1 OCHRONA POWIETRZA.....	30
1.1 OCHRONA WÓD	31
2. FINANSOWANIE POŻYCZKOWE	32
2.1 OCHRONA WÓD	33
2.1.1 Redukcja zanieczyszczeń wód.....	33
2.1.2 Gospodarka wodna	35
2.2 OCHRONA POWIETRZA.....	36
2.3 OCHRONA POWIERZCHNI ZIEMI I GOSPODARKA ODPADAMI.....	37
E. DZIAŁANIA WFOŚiGW W LUBLINIE W ZAKRESIE OSI PRIORYTETOWEJ SYNERGIA...	38
1. FINANSOWANIE DOTACYJNE	39
1.1 REALIZACJA INNYCH ZADAŃ Z ZAKRESU OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ	39
1.2 REALIZACJA PROGRAMÓW PRIORYTETOWYCH	39
2. FINANSOWANIE POŻYCZKOWE.....	51
VI.ZAKOŃCZENIE	52

I. PODSTAWA PRAWNA PRZYGOTOWANIA SPRAWOZDANIA

Działalność Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Lublinie (zwanego dalej „Funduszem” lub „WFOŚiGW w Lublinie”) opiera się o przepisy ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2022 r. poz. 2556 z późn. zm.) oraz ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2021 r. poz. 305 z późn. zm.), jak również rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 16 listopada 2010 r. w sprawie gospodarki finansowej Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej i wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej (Dz. U. z 2010 r. Nr 226, poz. 1479 z późn. zm.) oraz rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 13 grudnia 2017 r. w sprawie trybu działania organów wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej (Dz. U. z 2017 r. poz. 2386 z późn. zm.). Opracowane przez Zarząd WFOŚiGW w Lublinie Sprawozdanie z działalności Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Lublinie za 2022 rok na podstawie art. 400k ust. 1 pkt. 7 ustawy Prawo ochrony środowiska składane jest Radzie Nadzorczej WFOŚiGW w Lublinie, która z kolei w oparciu o art. 400h ust. 1 pkt. 4 ustawy Prawo ochrony środowiska w drodze uchwały je zatwierdza.

II. ZAŁOŻENIA DO SPRAWOZDANIA

Sprawozdanie z działalności Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Lublinie za 2022 rok stanowi podsumowanie działalności Funduszu pod kątem wykonania celów założonych w Planie działalności Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Lublinie na rok 2022 r., zwanego dalej „Planem działalności”.

W okresie sprawozdawczym cele WFOŚiGW w Lublinie zostały założone na poziomie osi priorytetowych. Powyższe rozwiązanie umożliwiło zaplanowanie kompleksowych działań w ramach 5 wzajemnie uzupełniających się priorytetów:

- ✓ CZŁOWIEK;
- ✓ BIOSFERA;
- ✓ ZAGROŻENIA;
- ✓ TECHNOLOGIA;
- ✓ SYNERGIA.

W ramach każdej osi priorytetowej zostały szczegółowo zidentyfikowane kierunki działalności Funduszu. Zakres interwencji określony na poziomie osi priorytetowych nie odwołuje się do dziedzin ochrony środowiska, ale do celów zidentyfikowanych na poziomie osi. Tym samym niniejsze sprawozdanie obejmuje wykonanie kierunków Planu działalności na poziomie osi priorytetowych, w podziale na finansowanie dotacyjne, pożyczkowe

oraz przedsięwzięcia współorganizowane i przedsięwzięcia własne, w zależności które z wymienionych form były realizowane w ramach danej osi.

W ramach osi priorytetowej CZŁOWIEK Plan działalności zakładał realizację szeregu działań z zakresu edukacji ekologicznej i propagowania kultury dbałości o środowisko. Z uwagi na charakterystykę zakresu interwencji, planowaną formą wsparcia przedsięwzięć były dotacje. Kierunki interwencji zakładały realizację:

- ✓ przedsięwzięć edukacyjnych skierowanych do dzieci i młodzieży szkolnej, w szczególności dotyczących właściwego postępowania z odpadami i zapobieganiu wytwarzania odpadów, racjonalnego gospodarowania wodą, ochrony powietrza oraz ochrony przyrody,
- ✓ przedsięwzięć dotyczących poprawy infrastruktury służącej edukacji dzieci i młodzieży szkolnej w dziedzinie nauk o przyrodzie i środowisku, w tym wyposażenie pracowni szkolnych, tworzenie miniegrodów botanicznych i miniarboretów przy placówkach, w których prowadzona jest edukacja ekologiczna, a także tworzenie i rozwój ścieżek dydaktycznych, przyrodniczych i ekologicznych,
- ✓ przedsięwzięć, w tym kulturalnych, promujących postawy prośrodowiskowe i kulturę dbałości o środowisko, w szczególności podkreślające wagę podejmowania decyzji konsumenckich z uwzględnieniem potrzeby ochrony zasobów środowiska i związek między kulturą dbałości o środowisko a stylem zdrowego trybu życia,
- ✓ przedsięwzięć z zakresu edukacji ekologicznej realizowane przez parki narodowe, muzea, ogrody zoologiczne i ogrody botaniczne,
- ✓ przedsięwzięć edukacyjnych z zakresu rolnictwa ekologicznego, upowszechniania zasad dobrej praktyki rolniczej i metod oraz celów produkcji rolniczej metodami ekologicznymi,
- ✓ przedsięwzięć edukacyjnych z zakresu popularyzacji zagadnień dotyczących wykorzystania energii odnawialnej, a także efektywności energetycznej i gospodarki niskoemisyjnej, w tym modelowych rozwiązań technologicznych.

Ponadto Plan działalności obejmował organizację konkursu dla dzieci i młodzieży szkolnej realizujących projekty przyrodnicze i prośrodowiskowe.

W ramach osi priorytetowej BIOSFERA zaplanowano działania z zakresu ochrony przyrody. Główną formą dofinansowania przedsięwzięć były dotacje. Przewidziana została również możliwość wsparcia pożyczkowego. Kierunki interwencji finansowanych w formie bezzwrotnej zakładały realizację:

- ✓ przedsięwzięć służących zachowaniu różnorodności biologicznej poprzez ochronę siedlisk przyrodniczych, gatunków zwierząt, roślin, grzybów, w szczególności w parkach narodowych i w innych formach obszarowych ochrony przyrody, a także

ochrona pomników indywidualnych form ochrony przyrody oraz obiektów przyrody nieożywionej,

- ✓ przedsięwzięć z zakresu czynnej ochrony zagrożonych i chronionych gatunków,
- ✓ przedsięwzięć związanych z rehabilitacją zwierząt dziko żyjących i wsparciem funkcjonowania ośrodków rehabilitacji zwierząt,
- ✓ przedsięwzięć mających na celu zwalczanie gatunków inwazyjnych,
- ✓ przedsięwzięć mających na celu ograniczenie antropopresji na gatunki i siedliska poprzez optymalne ukierunkowanie ruchu turystycznego na obszarach cennych przyrodniczo, w szczególności z wykorzystaniem nowoczesnych narzędzi komunikacji i informacji,
- ✓ przedsięwzięć z zakresu przyrodniczej rewaloryzacji i rozwoju terenów zielonych, w szczególności parków i ogrodów zabytkowych, pielęgnacji i leczenia drzewostanu,
- ✓ przedsięwzięć z zakresu monitoringu przyrodniczego.

W ramach osi priorytetowej ZAGROŻENIA zaplanowano działania z zakresu zapobiegania nadzwyczajnym zagrożeniom środowiska. Główną formą dofinansowania przedsięwzięć były dotacje. Przewidziana została również możliwość wsparcia pożyczkowego.

Kierunki interwencji finansowanych w formie bezzwrotnej zakładały realizację przedsięwzięć z zakresu zapobiegania nadzwyczajnym zagrożeniom środowiska, w tym poważnym awariom i likwidacji ich skutków, w szczególności wsparcie Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego w zakresie ratownictwa chemicznego i ekologicznego, doposażenie w sprzęt i środki techniczne jednostek Państwowej Straży Pożarnej i Ochotniczych Straży Pożarnych oraz innych służb realizujących zadania w zakresie ochrony środowiska, w szczególności ochrony przeciwpożarowej w lasach.

W ramach wsparcia pożyczkowego przewidziana była możliwość dofinansowania wszelkich zadań mieszczących się w zakresie przedsięwzięć priorytetowych.

W ramach osi priorytetowej TECHNOLOGIA zaplanowano szereg działań ukierunkowanych na propagowanie i wykorzystanie nowych technologii w obszarze ochrony środowiska. Planowane kierunki interwencji finansowanych w formie bezzwrotnej zakładały realizację:

- ✓ przedsięwzięć komplementarnych i wspierających realizację Programu priorytetowego „Czyste Powietrze” związanych z wykorzystaniem energii odnawialnej, poprawą efektywności energetycznej oraz gospodarką niskoemisyjną,
- ✓ przedsięwzięć związanych z odbiorem i utylizacją odpadów płynnych, z toalet przenośnych, ustawionych na przejściach granicznych i w punktach recepcyjnych zlokalizowanych na terenie województwa lubelskiego w związku z napływem uchodźców z terenów objętych działaniami wojennymi na Ukrainie.

W ramach wsparcia pożyczkowego przewidziana była możliwość dofinansowania wszelkich zadań mieszczących się w zakresie przedsięwzięć priorytetowych.

Głównym celem osi priorytetowej SYNERGIA było skuteczne wdrażanie rządowych programów priorytetowych realizowanych wspólnie z Narodowym Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, zwanym dalej „NFOŚiGW”. Kierunki interwencji finansowanych zakładały realizację:

- ✓ Programu priorytetowego „Czyste Powietrze”,
- ✓ Programu priorytetowego pn. „Poprawa jakości powietrza. Część 2) Zmniejszenie zużycia energii w budownictwie”,
- ✓ Programu priorytetowego pn. „Ogólnopolski program finansowania służb ratowniczych”,
- ✓ Programu priorytetowego "Ogólnopolski program finansowania usuwania wyrobów zawierających azbest",
- ✓ Programu priorytetowego „Ogólnopolski programu regeneracji środowiskowej gleb poprzez ich wapnowanie”,
- ✓ Programu priorytetowego „Moja Woda”,
- ✓ Programu Priorytetowego „Ogólnopolski program gospodarki wodno-ściekowej poza granicami aglomeracji ujętych w Krajowym Programie Oczyszczania Ścieków Komunalnych”,
- ✓ Programu Priorytetowego „SYSTEM - Wsparcie działań ochrony środowiska i gospodarki wodnej realizowanych przez partnerów zewnętrznych – REGION”,
- ✓ Programu priorytetowego „Agroenergia. Część 1) Mikroinstalacje, pompy ciepła i towarzyszące magazyny energii”.

ponadto w ramach osi priorytetowej SYNERGIA zaplanowano:

- ✓ wsparcie przedsięwzięć innych instytucji publicznych, w szczególności w ramach środków finansowych przekazywanych w ramach procedury rozpatrywania wniosków o przekazanie środków państwowym jednostkom budżetowym na realizację zadań z zakresu ochrony środowiska i gospodarki wodnej,
- ✓ finansowanie programów ochrony środowiska,
- ✓ wsparcie innych działań służących celom środowiskowym mieszczących się w zakresie przedsięwzięć priorytetowych,
- ✓ udział w organizacji konferencji i seminariów naukowych,
- ✓ upowszechnienie wiedzy o możliwościach finansowania przedsięwzięć z zakresu ochrony środowiska i gospodarki wodnej poprzez udział w organizacji szkoleń, akcji informacyjnych i promocyjnych, konferencji i seminariów,
- ✓ wsparcie pożyczkowe przedsięwzięć podejmowanych w realizacji programów rządowych i regionalnej polityki ochrony środowiska.

III. ORGANY FUNDUSZU I ICH AKTYWNOŚĆ W OKRESIE SPRAWOZDAWCZYM

RADA NADZORCZA

W 2022 r. Rada Nadzorcza pracowała w 5-osobowym składzie.

W terminie od dnia 1 stycznia do dnia 28 lutego 2022 r., w skład Rady Nadzorczej wchodził:

1. Anna Kosińska-Żywar – Przewodnicząca Rady Nadzorczej – przedstawiciel Ministra Klimatu i Środowiska,
2. Leszek Kowalczyk – Wiceprzewodniczący Rady Nadzorczej – wyznaczony przez Sejmik Województwa Lubelskiego,
3. Stanisław Majdański – Członek Rady Nadzorczej – wyznaczony przez Zarząd NFOŚiGW,
4. Jakub Banaszek – Członek Rady Nadzorczej – wyznaczony przez Ministra Klimatu i Środowiska spośród przedstawicieli nauki lub organizacji pozarządowych,
5. Leszek Żelazny – Członek Rady Nadzorczej – wyznaczony przez Wojewodę Lubelskiego.

Decyzją nr z dnia 31 stycznia 2022 r., Minister Środowiska powołał na stanowisko Przewodniczącego Rady Nadzorczej Pana Michała Wójcika. Po dokonanej przedmiotowej zmianie Rada Nadzorcza obradowała w następującym składzie:

1. Michał Wójcik – Przewodniczący Rady Nadzorczej – przedstawiciel Ministra Klimatu i Środowiska,
2. Leszek Kowalczyk – Wiceprzewodniczący Rady Nadzorczej – wyznaczony przez Sejmik Województwa Lubelskiego,
3. Stanisław Majdański – Członek Rady Nadzorczej – wyznaczony przez Zarząd NFOŚiGW,
4. Jakub Banaszek – Członek Rady Nadzorczej – wyznaczony przez Ministra Klimatu i Środowiska spośród przedstawicieli nauki lub organizacji pozarządowych,
5. Leszek Żelazny – Członek Rady Nadzorczej – wyznaczony przez Wojewodę Lubelskiego.

W dniu 22 grudnia 2022 r. Minister Środowiska powołał na Członka Rady Nadzorczej Pana Jerzego Szwaja. Po dokonanej przedmiotowej zmianie Rada Nadzorcza obradowała w następującym składzie:

1. Michał Wójcik – Przewodniczący Rady Nadzorczej – przedstawiciel Ministra Klimatu i Środowiska,
2. Jerzy Szwaj – Wiceprzewodniczący Rady Nadzorczej – wyznaczony przez Sejmik Województwa Lubelskiego,
3. Stanisław Majdański – Członek Rady Nadzorczej – wyznaczony przez Zarząd NFOŚiGW,
4. Jakub Banaszek – Członek Rady Nadzorczej – wyznaczony przez Ministra Klimatu i Środowiska spośród przedstawicieli nauki lub organizacji pozarządowych,
5. Leszek Żelazny – Członek Rady Nadzorczej – wyznaczony przez Wojewodę Lubelskiego.

W 2022 r. Rada Nadzorcza podjęła łącznie 113 uchwał w tym 64 uchwały w sprawie udzielenia pożyczek i 17 uchwał dotyczących udzielenia dotacji. Podjęte uchwały dotyczyły pożyczek i dotacji, których przyznanie leżało w kompetencjach ustawowych Rady Nadzorczej, a których wartość jednostkowa przekraczała kwotę 87.801,00 zł, tj. 0,5% przychodów uzyskanych przez Fundusz w roku poprzednim.

Pozostałe podjęte uchwały związane były z organizacją i funkcjonowaniem Funduszu. Spośród uchwał Rady Nadzorczej mających istotne znaczenie w tym zakresie warto wymienić uchwały w sprawie:

- ✓ zatwierdzenia „Sprawozdania finansowego Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Lublinie za 2021 r.”;
- ✓ zatwierdzenia „Sprawozdania z działalności Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Lublinie za 2021 r.”;
- ✓ zatwierdzenia „Listy przedsięwzięć priorytetowych Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Lublinie przewidzianych do dofinansowania w roku 2023”;
- ✓ korekt „Rocznego planu finansowego Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Lublinie na rok 2022” oraz „Planu działalności Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Lublinie na 2022 rok”;
- ✓ zmiany „Zasad udzielania i umarzania pożyczek oraz trybu i zasad udzielania i rozliczania dotacji ze środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Lublinie”;

- ✓ zatwierdzenia warunków finansowania w ramach realizowanych wspólnie z Narodowym Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej programów priorytetowych tj.: „Czyste Powietrze”, „Ogólnopolski program finansowania służb ratowniczych”, „Ogólnopolski program regeneracji środowiskowej gleb poprzez ich wapnowanie”, „Program Regionalnego Wsparcia Edukacji Ekologicznej”;
- ✓ zatwierdzenia „Rocznego planu finansowego Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Lublinie na rok 2023” oraz „Planu działalności Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Lublinie na rok 2023”.

Ponadto Rada Nadzorcza na bieżąco kontrolowała i wspomagała prace Zarządu, analizowała stan realizacji planu działalności Funduszu w 2022 r. oraz dokonywała bieżącej analizy działalności w zakresie udzielonej pomocy, zapoznając się z informacjami o podjętych decyzjach.

ZARZĄD

W 2022 r. Zarząd pracował w dwuosobowym składzie. W skład Zarządu wchodził:

1. Grzegorz Grzywaczewski – Prezes Zarządu,
2. Andrzej Misztal – Z-ca Prezesa Zarządu.

Zarząd Funduszu w 2022 r. podjął łącznie 1612 uchwał. Wśród szczególnie istotnych uchwał podjętych przez Zarząd należy wymienić:

- ✓ uchwały w zakresie realizacji zadań Funduszu związane z wdrażaniem realizowanych wspólnie z NFOŚiGW programów priorytetowych;
- ✓ uchwały zatwierdzające listy zadań przewidzianych do dofinansowania w formie pożyczek i dotacji;
- ✓ uchwały w sprawie udzielenia dotacji oraz pożyczek;
- ✓ uchwały kierujące na posiedzenie Rady Nadzorczej wnioski o udzielenie pożyczek i dotacji;
- ✓ uchwały w sprawie przekazania środków finansowych państwowym jednostkom budżetowym;
- ✓ uchwały kierujące na Radę Nadzorczą Sprawozdanie z działalności oraz Sprawozdanie finansowe Funduszu za 2021 r.;
- ✓ uchwały kierujące na Radę Nadzorczą Plan działalności oraz Roczny plan finansowy Funduszu na 2023 r.;

- ✓ uchwałę w sprawie zatwierdzenia projektu „Listy przedsięwzięć priorytetowych Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Lublinie przewidzianych do dofinansowania w roku 2023”;
- ✓ uchwały w sprawie przystąpienia Funduszu do współorganizacji wydarzeń mających na celu edukację ekologiczną oraz promocję zasad ochrony środowiska i zrównoważonego rozwoju;
- ✓ uchwały zatwierdzające regulaminy naborów wniosków o dofinansowanie ogłaszanych przez Fundusz.

Członkowie Zarządu uczestniczyli w naradach i spotkaniach i wideokonferencjach m.in. z przedstawicielami Ministerstwa Klimatu i Środowiska, Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, a także w naradach prezesów wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej. W szerokim zakresie realizowana była współpraca z jednostkami samorządu terytorialnego województwa lubelskiego, Państwową Strażą Pożarną i Ochotniczymi Strażami Pożarnymi, organizacjami społeczeństwa obywatelskiego oraz instytucjami ochrony przyrody, nauki, edukacji ekologicznej i kultury.

IV. CZĘŚĆ FINANSOWA SPRAWOZDANIA Z DZIAŁALNOŚCI

Podstawę gospodarki finansowej Funduszu w 2022 roku stanowią: roczny plan finansowy oraz plan działalności, uchwalone przez Radę Nadzorczą w listopadzie 2021 roku, korygowane następnie w lutym, maju, czerwcu, lipcu, sierpniu, wrześniu i listopadzie 2022 r.

Przewidywał on przychody łącznie ze spłatą rat pożyczek na poziomie 58.540.000 zł. Faktyczne wykonanie wyniosło 62.333.424 zł i było wyższe od planowanego o 3.793.424 zł (6,5%). (tab. 1).

Plan przychodów w 2022 roku został przekroczony w następujących pozycjach: przychody z tytułu opłat i kar o 48.077 zł (0,4%), spłaty rat kapitałowych pożyczek o 2.408.752 zł (6,5%), przychody z oprocentowania pożyczek o 220.090 zł (5,5%) przychody z nadwyżek gmin oraz kar z WIOŚ o 165.651 zł (53,3%), przychody z tytułu oprocentowania depozytów i rachunków bankowych o 687.117 zł (21,8%), pozostałe przychody o 263.737 zł (10,0%). W 2022 roku Fundusz uzyskał także przychody z Narodowego Funduszu z przeznaczeniem na pokrycie kosztów obsługi zadań ponoszonych przez Fundusz, związanych z realizacją przedsięwzięć dofinansowanych w formie dotacji w ramach wdrażania Programu Priorytetowego Czyste Powietrze. Uzyskane przychody w tym zakresie wyniosły 2.779.586 zł.

Tab. 1. Szczegółowa struktura przychodów i wpływów w 2022 r. (w zł i %).

Wyszczególnienie	Plan 2022	Wykonanie 2022	% 3:2
1	2	3	4
Wpływy z tytułu opłat i kar	11 173 000	11 221 077	100,4
Spląty rat pożyczek	37 259 000	39 667 752	106,5
Przychody z oprocentowania pożyczek	4 000 000	4 220 090	105,5
Wpływy z nadwyżek dochodów gmin z tytułu opłat i kar za korzystanie ze środowiska oraz kary z ustawy o czystości w gminach	311 000	476 651	153,3
Przychody z oprocentowania depozytów i rachunków bankowych	3 147 000	3 834 117	121,8
Pozostałe przychody	2 650 000	2 913 737	110,0
Razem	58 540 000	62 333 424	106,5

Największy udział w przychodach Funduszu w 2022 r. stanowiły wpływy z tytułu spląty rat kapitałowych pożyczek oraz wpływy z opłat i kar za korzystanie ze środowiska. Kolejne pozycje to przychody z oprocentowania pożyczek, z oprocentowania depozytów i rachunków w banku, pozostałe przychody. Udział wpływów z nadwyżek dochodów gmin z tytułu opłat i kar za korzystanie ze środowiska oraz kary z ustawy o czystości w gminach jest marginalny. Nadwyżkę przekazały Gminy: Kraśnik, Skierbieszów.

1. ROZCHODY FUNDUSZU

W 2022 roku Wojewódzki Fundusz zrealizował rozchody i koszty w kwocie 61.763.907 zł (tab. 2). W stosunku do wartości planowanych wykonanie rozchodów było niższe o 34.679.093 zł (36%). Na ten spadek największy wpływ miało niższe wykonanie wypłat pożyczek o 30.456.692 zł (43,5%), kosztów utrzymania biura o 1.271.842 zł (7,3%), wypłat dotacji o 2.815.123 zł (44%), wydatków inwestycyjnych o 21.207 zł (8,4%). Na nagrody za działalność na rzecz ochrony środowiska i gospodarki wodnej niezwiązaną z wykonywaniem obowiązków pracowników administracji rządowej i samorządowej w 2022 roku przeznaczone zostały środki w wysokości 91.800 zł. Koszty finansowe za 2022 rok wyniosły 344.922 zł. Kwota ta obejmowała przede wszystkim koszty odsetek od pożyczki Nr 1300/2020/Wn3/UR-wf/p zaciągniętej w NFOŚiGW w Warszawie, odpis aktualizujący wartość należności z tytułu udzielonej pożyczki (tzw. pożyczka trudno ściągalna) oraz utworzenie odpisu aktualizującego na akcje BOŚ w związku ze spadkiem ich wartości na koniec roku. Pozostałe koszty operacyjne na koniec 2022 roku wyniosły 38.327 zł. Środki przekazane państwowym jednostkom budżetowym wyniosły 1.500.000 zł.

Tab. 2. Szczegółowa struktura rozchodów w 2022 r. na tle planu na rok 2022 (w zł i %).

ROZCHODY	Plan 2022	Wykonanie 2022	% 3:2
1	2	3	4
Ogółem	96 443 000	61 763 907	64,0
Wyplacone dotacje	6 395 000	3 579 877	56,0
Wyplacone pozyczki	70 000 000	39 543 308	56,5
Umorzenia pozyczek	188 000	174 722	92,9
Nagrody za działalność na rzecz ochrony środowiska i gospodarki wodnej	100 000	91 800	91,8
Środki przekazywane państwowym jednostkom budżetowym za pośrednictwem rezerwy celowej budżetu państwa	1 500 000	1 500 000	100,0
Koszty utrzymania organów i biura	17 533 000	16 261 158	92,7
Pozostałe koszty i wydatki	476 000	383 249	80,5
Wydatki inwestycyjne	251 000	229 793	91,6

W strukturze rozchodów Funduszu największy udział w 2022 r., stanowiły wypłaty pożyczek. Ich udział w rozchodach 2022 r. ogółem wyniósł 64%. Koszty funkcjonowania WFOŚiGW w Lublinie to 26,3% ogółu rozchodów w 2022 r. Środki przekazywane państwowym jednostkom budżetowym za pośrednictwem rezerwy celowej budżetu państwa stanowią 2,4%. Nagrody za działalność na rzecz ochrony środowiska i gospodarki wodnej wyniosły 0,2%. Pozostałe koszty i wydatki w strukturze 2022 r. wyniosły 0,6%, natomiast wydatki inwestycyjne 0,4% rozchodów.

2. SPRAWOZDANIE FINANSOWE

Fundusz gospodarował środkami finansowymi zgodnie z zapisami ustawy Prawo ochrony środowiska z uwzględnieniem wymogów ustawy o rachunkowości i Rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie gospodarki finansowej Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej i wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej.

Fundusz prowadzi księgi rachunkowe w oparciu o przepisy ustawy o rachunkowości. Sprawozdanie finansowe Funduszu za 2022 rok zostało poddane badaniu przez firmę Biuro Audytorskie Wojciech Sadowski w Lublinie. Sprawozdanie uzyskało pozytywną opinię biegłego rewidenta. Bilans oraz rachunek zysków i strat przedstawiają poniższe tabele.

1. BILANS

Suma bilansowa na koniec 2022 roku wyniosła 307.421.402 zł i jest niższa w stosunku do poprzedniego roku o ponad 12.325.548 zł. Po stronie aktywów wzrost zanotowały aktywa trwałe o kwotę 5.279.327 zł. Aktywa obrotowe zanotowały spadek o 17.604.875 zł.

Po stronie pasywów zanotowano wzrost kapitału (funduszu) własnego w kwocie 674.866 zł odpowiadający odnotowanemu wynikowi finansowemu.

Majątek Funduszu jest finansowany w 77% przez fundusze własne oraz w 23% przez zobowiązania. Na koniec 2022 r. stan funduszu własnego wynosił 236 808 236 zł.

Tab.3 Wybrane pozycje bilansu.

Lp.	Wyszczególnienie	Za rok 2021	Za rok 2022
I.	AKTYWA, z tego:	319 746 950	307 421 402
1.	Wartości niematerialne i prawne	0	18 982
2.	Rzeczowe aktywa trwałe	891 333	928 462
3.	Należności długoterminowe	142 719 313	148 045 911
4.	Inwestycje długoterminowe	568 849	465 467
5.	Należności krótkoterminowe	42 032 058	40 395 399
6.	Inwestycje krótkoterminowe	133 468 275	117 556 845
7.	Krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe	67 122	10 336
II.	PASYWA, z tego:	319 746 950	307 421 402
1.	Kapitał (fundusz) własny, z tego	236 133 370	236 808 236
1.1	Kapitał (fundusz) podstawowy	235 101 509	235 101 509
2.	Zobowiązania długoterminowe	15 113 034	19 447 815
3.	Zobowiązania krótkoterminowe	68 500 546	51 165 351

2. RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT

W roku 2022 statutowe przychody Funduszu, uzyskiwane na podstawie ustawy Prawo ochrony środowiska, wyniosły 11.532.135 zł i były wyższe od uzyskanych w roku poprzednim o 730.613 zł.

Wydatki bezzwrotne zrealizowane przez Fundusz w 2022 roku, związane z dofinansowaniem ochrony środowiska i gospodarki wodnej, stanowiące koszt w rozumieniu rachunku wyników, wyniosły 5.346.399 zł. W tej kwocie mieszczą się udzielone dotacje, umorzenia udzielonych pożyczek, a także wypłacone nagrody za działalność na rzecz ochrony środowiska. Poziom finansowania bezzwrotnego był niższy o 1.578.128 zł od zrealizowanego w roku 2021.

W okresie sprawozdawczym koszty działalności organów i biura Funduszu wyniosły 16.261.158 zł co oznacza 17,71% wzrost w stosunku do roku poprzedniego. Największy wzrost wykazały dwie pozycje „Wynagrodzenia” (wzrost o 2.077.378 zł) oraz „Zużycie materiałów i energii” (wzrost o 54.675 zł). Wzrost kosztów był związany z obsługą programów wspólnych realizowanych z Narodowym Funduszem np. Programu Priorytetowego „Czyste Powietrze”, Programu Priorytetowego „Moja Woda”, ponadto

w związku ze wzrostem cen energii elektrycznej i gazu. Zarząd Funduszu przykładął dużą wagę do efektywności wykorzystania posiadanych zasobów, uzasadnienia i celowości ponoszonych kosztów działalności. W szczególności temu celowi służą procedury udzielania zamówień publicznych i kontroli zarządczej.

Wzrost przychodów w porównaniu do roku poprzedniego o 5.076.691 zł spowodował wygenerowanie zysku netto w wysokości 674.866 zł. Zarząd Funduszu zwróci się do Rady Nadzorczej o przeznaczenie zysku w wysokości 674.866 tys. zł na kapitał rezerwowy.

Tab.4 Rachunek zysków i strat za rok 2022 i jego dynamika w porównaniu do stanu na dzień 31.12.2021 r.

Treść		rok poprzedni	rok bieżący	3/2
1		2	3	4
A	Przychody netto ze sprzedaży i zrównane z nimi	10 844 139	11 697 728	107,9%
I	Opłaty i kary ekologiczne	10 801 522	11 532 135	106,8%
II	Opłaty z prawa geologicznego i górniczego	0,00	0,00	X
III	Opłaty produktowe	0,00	0,00	X
IV	Pozostałe przychody	42 617	165 593	388,6%
V	Przychody netto ze sprzedaży towarów i materiałów	0,00	0,00	X
B	Koszty działalności operacyjnej	20 739 569	21 607 557	104,2%
I	Wydatki związane z finansowaniem ochrony środowiska	6 924 527	5 346 399	77,2%
1	Dotacje oraz dopłaty do oprocentowania kredytów	6 472 702	5 079 877	78,5%
2	Umorzenia ustawowe pożyczek	361 725	174 722	48,3%
3	Nagrody za działalność na rzecz ochrony środowiska	90 100	91 800	101,9%
II	Koszty funkcjonowania organów i biura	13 815 042	16 261 158	117,7%
1	Amortyzacja	249 760	173 682	69,5%
2	Zużycie materiałów i energii	326 466	381 141	116,8%
3	Usługi obce	1 450 906	1 491 234	102,8%
4	Podatki i opłaty	133 377	137 478	103,1%
5	Wynagrodzenia	9 638 276	11 715 654	121,6%
6	Ubezpieczenia społeczne i inne świadczenia w tym:	1 826 294	2 144 110	117,4%
7	emerytalne	830 678	947 805	114,1%
8	Pozostałe koszty rodzajowe	189 963	217 859	114,7%
III	Wartość sprzedanych towarów i materiałów	0,00	0,00	X
C	Zysk (strata) ze sprzedaży (A - B)	-9 895 430	-9 909 829	100,2%
D	Pozostałe przychody operacyjne	1 908 390	2 897 911	151,9%
I	Zysk z tytułu rozchodu niefinansowych aktywów trwałych	0,00	0,00	X
II	Dotacje	0,00	0,00	X
III	Aktualizacja wartości aktywów niefinansowych	0,00	0,00	X
IV	Inne przychody operacyjne	1 908 390	2 897 911	151,9%

E	Pozostałe koszty operacyjne		19 038	38 327	201,3%
	I	Strata z tytułu rozchodu niefinansowych aktywów trwałych	0,00	0,00	X
	II	Aktualizacja wartości aktywów niefinansowych	0,00	0,00	X
	III	Inne koszty operacyjne	19 038	38 327	201,3%
F	Zysk (strata) z działalności operacyjnej (C+D-E)		-8 006 078	-7 050 245	88,1%
G	Przychody finansowe		4 836 452	8 070 033	166,9%
	I	Dywidendy i udziały w zyskach	0	0	X
	II	Odsetki	3 803 389	8 054 207	211,8%
	III	Zysk z tytułu rozchodu aktywów finansowych	794 647	0	0
	IV	Aktualizacja wartości aktywów finansowych	0	0	X
	V	Inne	238 416	15 826	6,6%
H	Koszty finansowe		61 057	344 922	564,9%
	I	Odsetki	60 949	223 950	367,4%
	II	Strata z tytułu rozchodu aktywów finansowych	0	0	X
	III	Aktualizacja wartości aktywów finansowych	0	103 381	X
	IV	Inne	108	17 591	16288%
I	Zysk (strata) brutto (F+G-H)		-3 230 683	674 866	20,9%
J	Podatek dochodowy		0,00	0,00	X
K	Pozostałe obowiązkowe zmniejszenia zysku (zwiększenia straty)		0,00	0,00	X
L	Zysk (strata) netto (I-J-K)		-3 230 683	674 866	20,9%

V. REALIZACJA ZADAŃ W 2022 ROKU

A. DZIAŁANIA WFOŚiGW W LUBLINIE W ZAKRESIE OSI PRIORYTETOWEJ CZŁOWIEK

1. FINANSOWANIE DOTACYJNE

Działalność WFOŚiGW w Lublinie w obszarze osi priorytetowej CZŁOWIEK objęła przedsięwzięcia z zakresu edukacji ekologicznej oraz propagowania kultury dbałości o środowisko. Działania w tym obszarze Fundusz wdrażał poprzez wsparcie dotacyjne zadań realizowanych głównie przez organizacje pozarządowe, społeczne i wyznaniowe. W okresie sprawozdawczym zawarto **29** umów dotacji na łączną kwotę dofinansowania **459.019 zł**. Zadania dotacyjne realizowane w osi priorytetowej CZŁOWIEK zawierały się w dziedzinie Edukacja Ekologiczna. W ramach tej osi nie były udzielane pożyczki.

Przedsięwzięcia edukacyjne skierowane do dzieci i młodzieży szkolnej, w szczególności dotyczące właściwego postępowania z odpadami i zapobieganiu wytwarzania odpadów, racjonalnego gospodarowania wodą, ochrony powietrza oraz ochrony przyrody

W 2022 r. Fundusz dofinansował szereg przedsięwzięć edukacyjnych i kulturalnych adresowanych do dzieci i młodzieży szkolnej. Wspierane przez Fundusz zadania służyły kształtowaniu postaw proekologicznych dzieci i młodzieży, upowszechnianiu wiedzy ekologicznej i inspirowaniu do praktycznych działań na rzecz ochrony środowiska. Zawarto na ten cel **13** umów dotacji na łączną kwotę **240.573,80 zł**. Wśród różnorodnych inicjatyw realizowanych w ramach niniejszego działu dominowały: konkursy, olimpiady, warsztaty, wystawy, wycieczki dydaktyczne.

Przedsięwzięcia, które objęły największą ilość uczestników to:

- ✓ Olimpiada Wiedzy Ekologicznej oraz konkurs „Poznajemy Parki Krajobrazowe Polski” - Województwa Lubelskiego i Zespołu Lubelskich Parków Krajobrazowych w Lublinie;
- ✓ „Bądźmy EKO” - konkurs plastyczny i fotograficzny dla dzieci i młodzieży organizowany przez Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania „Lepsza przyszłość Ziemi Ryckiej”;
- ✓ „Żeby chronić trzeba poznać” - cykl działań edukacyjnych ZO LOP w Chełmie dla młodzieży szkolnej - II edycja;
- ✓ „Natura - poznaj, chroń świadomie korzystaj” - realizacja projektu ZO LOP w Lublinie z zakresu edukacji ekologicznej i propagowania kultury dbałości o środowisko;
- ✓ Organizacja i realizacja cyklu wydarzeń związanych z obchodami Światowego Dnia Mokradeł przez UMCS w Lublinie;
- ✓ „Kampania edukacyjna skierowana do dzieci i młodzieży w zakresie kształtowania proekologicznych postaw” Fundacji Rozwoju Lubelszczyzny;
- ✓ „Chrońmy naszą małą ojczyznę” - projekt Stowarzyszenia Samorządów Powiatu Tomaszowskiego.

Przedsięwzięcia dotyczące poprawy infrastruktury służącej edukacji dzieci i młodzieży szkolnej w dziedzinie nauk o przyrodzie i środowisku, w tym wyposażenie pracowni szkolnych, tworzenie miniogrodów botanicznych i miniarboretów przy placówkach, w których prowadzona jest edukacja ekologiczna, a także tworzenie i rozwój ścieżek dydaktycznych, przyrodniczych i ekologicznych

W ramach niniejszego kierunku działalności w okresie sprawozdawczym Fundusz zawarł **6** umów o dofinansowanie na kwotę **72.445 zł**, w ramach których zostały zrealizowane następujące projekty:

- ✓ „Przystanek Krajobraz” - Odkrywamy Lubelskie Parki Krajobrazowe - Województwo Lubelskie;
- ✓ Ścieżka dydaktyczno - przyrodnicza „Świat Roślin” wykonana przez Gminny Ośrodek Kultury, Sportu i Rekreacji w Niedrzwicy Dużej;
- ✓ „Pszczoły i kwiaty w przyjaznej ścieżce dydaktyczno - ekologicznej” Stowarzyszenia Kreatywna Bychawa ;
- ✓ Utworzenie przyszkolnego mini ogrodu botanicznego przy Szkole Podstawowej w Leśniowicach ;

- ✓ „Szkolny mini ogród botaniczny - naturalny i ekologiczny” przy Specjalnym Ośrodku Szkolno - Wychowawczym Nr 1 w Lublinie - projekt Fundacji Aktywator;
- ✓ Utworzenie mini ogrodu przy świetlicy wiejskiej w Bystrzycy Starej - siedzibie KGW.

Przedsięwzięcia kulturalne promujące postawy prośrodowiskowe i kulturę dbałości o środowisko, w szczególności podkreślające wagę podejmowania decyzji konsumenckich z uwzględnieniem potrzeby ochrony zasobów środowiska i związek między kulturą dbałości o środowisko a stylem zdrowego trybu życia

Realizacji ww. celów służyły następujące przedsięwzięcia, na które przeznaczono kwotę **63.000 zł**, zawierając 4 umowy dotacji:

- ✓ Konferencja „III EU Green Week w Lublinie” - UMCS Lublin;
- ✓ Cykl 11 odcinków telewizyjnego programu popularnonaukowego „Żyj w przyrodzie” zrealizowanego przez Instytut Rozwoju Samorządu Terytorialnego Województwa Lubelskiego;
- ✓ Projekt „Zdrowie + ekologia = długie dobre życie” Stowarzyszenia „Łowcy Uśmiechów” w Lublinie;
- ✓ „Z Ekologią na Ty” - działania Polskiego Stowarzyszenia na Rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelektualną Koło w Zamościu.

Przedsięwzięcia z zakresu edukacji ekologicznej parków narodowych, muzeów, ogrodów zoologicznych i ogrodów botanicznych

W okresie sprawozdawczym Fundusz dofinansował **4** projekty na łączną kwotę **68.000 zł** realizowane przez ww. instytucje:

- ✓ Działania edukacyjne Roztoczańskiego Parku Narodowego w 2022 roku - „Aleksandra Wachniewska - malarka i ambasadorka ochrony przyrody Roztocza w 120. Rocznicę urodzin”;
- ✓ Działania z zakresu edukacji ekologicznej w Poleskim Parku Narodowym w 2022 roku”;
- ✓ „Okiem botanika” - edukacja ekologiczno - przyrodnicza w Ogrodzie Botanicznym UMCS w Roku Botaniki;
- ✓ Projekt edukacyjny Muzeum Ziemi Chełmskiej im. Wiktora Ambroziewicza w Chełmie „Wyjźmy w teren! Rośliny w trzech odsłonach”;

Wśród zrealizowanych przedsięwzięć na podkreślenie zasługują dwie cenne inicjatywy związane z obchodami ROKU BOTANIKI, którym ustanowiony był rok 2022:

- ✓ Projekt pn. „Okiem botanika - edukacja ekologiczno - przyrodnicza w Ogrodzie Botanicznym UMCS w Roku Botaniki”, poprzez realizację którego przybliżona została społeczeństwu rola roślin oraz dziedziny nauki - botaniki w życiu człowieka i całego środowiska. Zrealizowano nst. przedsięwzięcia: wakacyjne warsztaty skierowane do

dzieci w wieku 7-11 lat, spędzających wakacje w mieście pt. „Letnia Akademia Młodego Przyrodnika”. Zajęcia przeprowadzono pod wiodącymi hasłami: młody ogrodnik, młody odkrywca botanik, młody pszczelarz, młody artysta botanik. Edukacyjne gry terenowe „Niewidzialni opiekunowie Ogrodu” i „Skrzacia spiżarnia” w ramach których wydane zostały książeczki - kolorowanki w nakładzie 500 egz. oraz karty pracy, konkurs plastyczny „Praca botanika oczami dziecka” wraz z pokonkursową wystawą prac w Dworku Kościuszków UMCS w Lublinie, konkurs plastyczno - literacki „Opowieść o życiu jednej rośliny”, plenerowe warsztaty botaniczno - plastyczne dla seniorów „Botaniczne inspiracje”, wystawa botaniczna pt. „Tajniki botaniki” wraz z prelekcjami na temat historii botaniki i metod pracy botanika na przestrzeni wieków.

- ✓ Projekt edukacyjny Muzeum Ziemi Chełmskiej im. Wiktora Ambroziewicza pn. „Wyjdźmy w teren! Rośliny w trzech odsłonach Cz. I” przedstawiał: rośliny chronione Ziemi Chełmskiej, rośliny łąkowe i parkowe w kuchni i przetworach domowych, rośliny leśne. Przeprowadzono nst. formy działań edukacyjnych: organizacja konkursu dla nauczycieli przedszkoli, szkół podstawowych i ponadpodstawowych oraz innych edukatorów na najciekawiej i najlepiej zorganizowaną lekcję w terenie, przeprowadzenie warsztatów muzealnych i terenowych dla dzieci i młodzieży szkolnej obejmujących tematykę: „Rośliny chronione”, „Fermentacje z natury”, „Zapach lasu”, „Terenowa Edukacja Przyrodnicza Dzieci”, „Rośliny leśne”, „Poznawanie lasu zmysłami”, „Surowce pozyskane w terenie”.

Przedsięwzięcia edukacyjne z zakresu rolnictwa ekologicznego, upowszechnianie zasad dobrej praktyki rolniczej i metod oraz celów produkcji rolniczej metodami ekologicznymi

W ramach cyklu „Roztoczańskie EKO DEBATY” na antenie Katolickiego Radia Zamość wyemitowano 2 audycje radiowe poruszające tematy rolnictwa ekologicznego wraz z konkursami tematycznymi w tym zakresie.

Wsparcie przedsięwzięć edukacyjnych z zakresu popularyzacji zagadnień dotyczących wykorzystania energii odnawialnej a także efektywności energetycznej i gospodarki niskoemisyjnej, w tym modelowych rozwiązań technologicznych

Uniwersytet Przyrodniczy w Lublinie, przy udziale finansowym Funduszu w wysokości 11.000 zł zorganizował forum pt. „Praktyczne aspekty rozwoju infrastruktury wodno - ściekowej i energetycznej” dla przedstawicieli jednostek samorządu terytorialnego. Omówiono zagadnienia związane z budową i eksploatacją wybranych systemów energetyki alternatywnej, w tym biogazowni rolniczych i instalacji fotowoltaicznych. Przedstawiono również problemy ujęć wód, systemów wodociągowych i kanalizacyjnych, oczyszczalni ścieków, instalacji zagospodarowania wód opadowych.

PODSUMOWANIE:

**Umowy zawarte w okresie sprawozdawczym
(Dziedzina: Edukacja ekologiczna)**

FORMA POMOCY	DOTACJA	DOTACJA W RAMACH PJB	ŁĄCZNIE
Liczba zawartych umów (szt.)	29	-	29
Wartość dofinansowania (zł)	459 019	-	459 019

**Umowy zawarte w okresie sprawozdawczym wg kategorii Beneficjenta
(Dziedzina: Edukacja ekologiczna)**

KATEGORIA BENEFICJENTA	DOTACJA	
	Liczba (szt.)	Wartość (zł)
Fundacje, Stowarzyszenia	14	223 445
Uczelnie wyższe	4	46 000
Koła gospodyń wiejskich	3	43 574
Parki Narodowe	2	38 000
Jednostki samorządu terytorialnego	2	35 000
Jednostki organizacyjne kościołów i związków wyznaniowych	2	50 000
Muzea	1	15 000
Ośrodki kultury	1	8 000

**Efekty rzeczowe i ekologiczne zadań zrealizowanych w okresie sprawozdawczym
(Dziedzina: Edukacja ekologiczna)**

WYSZCZEGÓLNIENIE	JEDNOSTKI	EFEKTY UZYSKANE W 2022 r.
Liczba uczestników objętych projektami edukacyjnymi	os.	54 288
Liczba zrealizowanych kampanii i przedsięwzięć upowszechniających wiedzę z zakresu edukacji ekologicznej	szt.	31
Nakład wydawnictw:		
- książki	szt.	500
- ulotki, foldery	szt.	5 870
- czasopisma	szt.	1 800
Liczba sprzętu edukacyjnego	szt.	10 019
Liczba wyemitowanych audycji:		
- radiowych	szt.	8
- telewizyjnych	szt.	16
- internetowych	szt.	10

Liczba szkoleń, konferencji, seminariów i innych wydarzeń edukacji ekologicznej	szt.	61
---	------	----

2. PRZEDSIĘWZIĘCIA WSPÓLORGANIZOWANE

W ramach realizacji „Strategii działania WFOŚiGW w Lublinie na lata 2021-2024 r.”, w okresie sprawozdawczym Fundusz wspierał wydarzenia mające na celu podniesienie świadomości ekologicznej oraz przybliżenie zasad zrównoważonego rozwoju mieszkańcom województwa lubelskiego. Współpraca z mediami, organizacjami pozarządowymi, jednostkami samorządu terytorialnego, uniwersytetami oraz jednostkami naukowobadawczymi polegała na współorganizacji konkursów, konferencji oraz innych inicjatyw. Przedstawiciele Zarządu aktywnie reprezentowali Fundusz podczas wydarzeń przybliżając uczestnikom działalność Funduszu oraz informowali o roli i znaczeniu Funduszu w systemie finansowania ochrony środowiska.

W okresie sprawozdawczym Fundusz był współorganizatorem następujących inicjatyw i wydarzeń ukierunkowanych na edukację ekologiczną:

- Konkurs plastyczny pt. „Misja: czyste powietrze. projekt: smogózerca”**
Konkurs ogłoszony został rok po przyjęciu przez Sejmik Województwa Lubelskiego tzw. uchwały antysmogowej i po zorganizowaniu akcji informacyjnej dla dorosłych odbiorców. Projekt realizowany był przez Urząd Marszałkowski pod szyldem kampanii „Lubelskie dla środowiska” wspólnie z partnerami: Wojewódzkim Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Lublinie (WFOŚiGW) oraz Kuratorium Oświaty w Lublinie (KO). Konkursowym zadaniem było wymyślenie i graficzne przedstawienie „pożeracza smogu”. Do konkursu zgłoszono aż 1170 prac – rysunków, malunków, wyklejank i wydzieranek. Komisja wybrała sześć zwycięskich i sto wyróżnionych prac w dwóch kategoriach wiekowych. Mały artystom gratulowali oraz nagrody i dyplomy wręczali: Wicemarszałek Województwa Lubelskiego Michał Mulawa, Kurator Oświaty w Lublinie Teresa Misiuk oraz Przewodniczący Rady Nadzorczej WFOŚiGW Michał Wójcik. Koszt uczestnictwa Funduszu w konkursie wyniósł 5 000,00 zł brutto.
- Ranking „Eko Gmina”**
Projekt był realizowany we współpracy z Polska Press Sp. z o.o., wydawcą „Kurier Lubelskiego” oraz Urzędem Marszałkowskim Województwa Lubelskiego. Celem Rankingu było wyróżnienie samorządów, które prowadzą najlepszą politykę proekologiczną w regionie i których mieszkańcy najchętniej korzystają z programów poprawiających stan środowiska naturalnego. Najbardziej proekologicznymi samorządami okazały się Lublin, Chełm, Zamość, gminy Jeziorzany, Podedwórze i Dębowa Kłoda. Gala podsumowująca ranking odbyła się 22 czerwca 2022 r., a nagrody dla samorządów przyznane zostały w sześciu kategoriach. WFOŚiGW w Lublinie reprezentował podczas tego wydarzenia Michał Wójcik, przewodniczący Rady Nadzorczej Funduszu. Koszt uczestnictwa Funduszu w projekcie wyniósł 20 823,04 zł brutto.
- Panel tematyczny „Ekologiczna Odpowiedzialność w Biznesie”**
Projekt był realizowany we współpracy z Corner Media Sp. z o.o., wydawcą

„Dziennika Wschodniego”, w ramach corocznego rankingu najlepszych firm Lubelszczyzny „Złota setka”. Finał plebiscytu odbył się 21 września 2022 r. w Lublinie i otworzył go panel dyskusyjny „Ekologiczna odpowiedzialność w Biznesie”, który miał na celu edukację ekologiczną oraz propagowanie postaw proekologicznych wśród mieszkańców i przedsiębiorców województwa lubelskiego. Koszt uczestnictwa Funduszu w projekcie wyniósł **5 000 zł brutto**.

PATRONATY HONOROWE

Od 2020 roku Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Lublinie obejmuje Patronatem Honorowym przedsięwzięcia o tematyce związanej z działalnością Funduszu na wniosek ich organizatorów. Patronat jest wyróżnieniem honorowym, podkreślającym szczególnie charakter przedsięwzięcia.

Lista przedsięwzięć objętych patronatem w 2022 r.

- **VI Konferencja Naukowo-Techniczna HEAT not LOST** Organizator: Heat not Lost Sp. z o.o. Data i miejsce: 23.02.2022 r., Kielce.
- **Międzynarodowy Konkurs Fotograficzno-Ekologiczny "Różnorodność biologiczna i ochrona ekosystemów wodnych"**. Organizator: VI Liceum Ogólnokształcące im. Hugona Kołłątaja w Lublinie. Data i miejsce: 28.02.2022 r. - 22.05.2022 r., Lublin.
- **1st International Conference of Doctoral Students at the University of Life Science in Lublin: Environment-Plant-Animal-Product (ICDSUPL)**. Organizator: Uniwersytet Przyrodniczy w Lublinie. Data i miejsce: 26.04.2022 r., Lublin.
- **Światowy Dzień Mokradeł 2022**. Organizator: Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie. Data i miejsce: 25.03.2022 r., Lublin.
- **Dzień Ziemi 2022**. Organizator: Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie, Wydział Nauk o Ziemi i Gospodarki Przestrzennej. Data i miejsce: 22.04.2022 r., Lublin.
- **Akcja Czysta Ziemia**. Organizator: Gmina Międzyrzec Podlaski. Data i miejsce: 22.04.2022 r. - 29.04.2022 r., teren gminy Międzyrzec Podlaski.

3. PRZEDSIĘWZIĘCIA WŁASNE

Działania z zakresu edukacji ekologicznej były również finansowane przez Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Lublinie w ramach programu skierowanego do młodzieży i nauczycieli szkół ponadpodstawowych organizowanego wspólnie przez WFOŚiGW w Lublinie i Kuratorium Oświaty w Lublinie.

Program „Lider wiedzy i ochrony środowiska” dla młodzieży i nauczycieli (opiekunów dydaktycznych) szkół ponadpodstawowych z województwa lubelskiego skierowany był do młodzieży szkół ponadpodstawowych (liceów lub techników) i nauczycieli, jako opiekunów dydaktycznych. Uczeń biorący udział w Programie zobowiązany był do wykonania określonych regulaminem zadań – dokumentowanych

obserwacji przyrodniczych, startu w konkursach, olimpiadach o określonym profilu tematycznym, udziału w zajęciach i projektach organizowanych przez uczelnie wyższe itd. W realizacji zadań ucznia wspierał nauczyciel, który musiał opisać swój udział w krótkich sprawozdaniach. Nagrodę w postaci jednorazowego stypendium otrzymał uczeń-laureat oraz jego opiekun dydaktyczny.

W wyniku zgłoszeń do Programu w 2022 roku zakwalifikowało się 27 uczniów wraz z nauczycielami lub opiekunami dydaktycznymi (w sumie 53 osoby). Laureatami zostało ostatecznie 26 uczniów oraz 25 nauczycieli. Wręczenie nagród laureatom odbyło się podczas uroczystej gali, która została zorganizowana 16 grudnia 2022 r. w Tomaszowie Lubelskim.

Honorowy patronat nad czwartą edycją Programu objęli: Poseł do Parlamentu Europejskiego Beata Mazurek, Minister Edukacji i Nauki Przemysław Czarnek oraz Minister Klimatu i Środowiska Anna Moskwa.

Na realizację Programu Fundusz przeznaczył kwotę: **91.800 zł.**

PODSUMOWANIE:

Działania własne w ramach osi priorytetowej CZŁOWIEK

NAZWA	Liczba laureatów	Wartość nagród (zł)
<i>Program pn. „Lider wiedzy i ochrony środowiska” dla młodzieży i nauczycieli (opiekunów dydaktycznych) szkół ponadpodstawowych z województwa lubelskiego</i>	53	91 800

B. DZIAŁANIA WFOŚiGW W LUBLINIE W ZAKRESIE OSI PRIORYTETOWEJ BIOSFERA

1. FINANSOWANIE DOTACYJNE

Działalność WFOŚiGW w Lublinie w obszarze osi priorytetowej BIOSFERA objęła finansowanie zadań dotyczących ochrony przyrody. W okresie sprawozdawczym w obszarze ochrony przyrody zawarto **35** umów dotacji na kwotę **740.229 zł**, w tym **3** umowy na kwotę **238.000 zł** w ramach przekazania środków finansowych państwowym jednostkom budżetowym.

Dofinansowywano następujące działania czynnej ochrony przyrody:

Przedsięwzięcia służące zachowaniu różnorodności biologicznej poprzez ochronę siedlisk przyrodniczych, gatunków zwierząt, roślin, grzybów, w szczególności w parkach narodowych i innych formach obszarowych ochrony przyrody, a także ochrona pomników przyrody oraz obiektów przyrody nieożywionej. Czynna ochrona zagrożonych i chronionych gatunków roślin i zwierząt.

W 2022 r. na przedsięwzięcia związane z zachowaniem różnorodności biologicznej oraz czynną ochroną gatunków i siedlisk przyrodniczych Fundusz przeznaczył największą pulę środków - **275.512 zł**. W celu realizacji niniejszego kierunku działalności w okresie sprawozdawczym zawarto 10 umów dotacji z następującymi Beneficjentami:

- ✓ Regionalną Dyrekcją Ochrony Środowiska w Lublinie;
- ✓ Fundacją Dla Przyrody;
- ✓ Fundacją Ptasie Horyzonty;
- ✓ Województwem Lubelskim;
- ✓ Polskim Towarzystwem Ochrony Ptaków;
- ✓ Lubelskim Towarzystwem Ornitologicznym;
- ✓ Polskim Towarzystwem Ochrony Ptaków;
- ✓ Ogólnopolskim Towarzystwem Ochrony Ptaków;
- ✓ Zamojskim Towarzystwem Przyrodniczym;
- ✓ Polskim Związkiem Wędkarskim Zarządem Okręgu w Chełmie.

Dofinansowane projekty służyły utrzymaniu procesów ekologicznych i stabilności ekosystemów. Zapewniły właściwy stan ochrony m.in. takich gatunków zwierząt jak: dubelt, bocian biały, kulik wielki, rycyk, żuraw, rybitwa białoczerna, rybitwa rzeczna oraz roślin: oman wąskolistny, pajęcznica gałęzista, ożota zwyczajna, wisienka karłowata, miłek wiosenny, kosaciec bezlistny, aster gawędka, ożanka właściwa, dzwonek syberyjski, przytulia biała, driakiew żółta, kłosownica pierzasta.

Wśród projektów spełniających ww. cele wymienić należy:

- ✓ „Czynną ochronę wybranych siedlisk i gatunków na terenie województwa lubelskiego w roku 2022” realizowaną przez Regionalną Dyrekcję Ochrony Środowiska w Lublinie. W ramach przekazanej przez Fundusz kwoty **105.283 zł**, przeprowadzono zabiegi ochronne muraw kserotermicznych w rezerwach przyrody: „Podzamcze”, i „Skarpa Dobrska”, objętym ochroną także jako obszar Natura 2000 Przełom Wisły w Małopolsce PLH060045 oraz projektowanym rezerwacie Mięćmierz. Dokonano koszenia roślinności zielonej, wycinki odrostów drzew i krzewów w celu odtworzenia otwartego charakteru siedlisk na powierzchni 6,50 ha. Wykonano prace rewitalizacyjne 5 istniejących gniazd bociana białego. Dokonano zakupu: 400 mb siatek ogrodzeniowych wraz z elementami do ich montażu, służących zabezpieczeniu grobli i grodzenia cennych upraw przed szkodami wyrządzanymi przez bobry.
- ✓ „Ochronę żurawi w Poleskim Parku Narodowym i okolicach” przez Fundację dla Przyrody.
Głównym celem przedsięwzięcia była czynna ochrona populacji żurawia gniazdującej na terenie Poleskiego Parku Narodowego i jego okolicach. Działania składały się z następujących etapów: zaprojektowanie i wykonanie specjalistycznego sprzętu do chwytania żurawi, lokalizacja i zabezpieczanie gniazd oraz piskląt, zaobrączkowanie oraz

wyposażenie w loggery młodych oraz dorosłych osobników, opracowanie bazy danych dotyczących stanowisk występowania żurawi, określenie preferencji siedliskowych, lokalizacji żerowisk, noclegowisk i miejsc przystankowych, kampania edukacji przyrodniczej „Wędrowki lubelskich żurawi” w mediach społecznościowych. Udzielona kwota dotacji – **37.000 zł**.

Przedsięwzięcia związane z rehabilitacją zwierząt dziko żyjących i wsparciem funkcjonowania ośrodków rehabilitacji zwierząt

W ramach powyższego kierunku działalności, WFOŚiGW w Lublinie zawarł **3** umowy dotacji na następujące zadania:

- ✓ „Prowadzenie Ośrodka Rehabilitacji Zwierząt dziko żyjących w Poleskim Parku Narodowym”;
- ✓ „Pomoc ptakom z gatunku Bocian biały *Ciconia ciconia*” realizowana przez Stowarzyszenie „Szansa dla bociana” w Kozubszczyźnie;
- ✓ „Funkcjonowanie Ośrodka Rehabilitacji Dzikich Zwierząt w Skrzynicach Drugich” prowadzonego przez Stowarzyszenie Leśne Przytulisko.

Na ten cel w 2022 r. Fundusz przeznaczył kwotę **74 000 zł**.

Przedsięwzięcia mające na celu zwalczanie gatunków inwazyjnych

Na zadania związane ze zwalczaniem gatunków inwazyjnych Fundusz przeznaczył kwotę **36.500 zł**, zawierając **4** umowy dotacji. Dofinansowywano w tym zakresie prace związane z:

- ✓ usuwaniem barszczu Sosnowskiego przez Gminy Końskowola i Lubycza Królewska oraz Zgromadzenie Sióstr Karmelitanek Instytut Naszej Pani z Karmelu przy DPS w Woli Gułowskiej;
- ✓ zwalczaniem IGO - raka marmurkowego na obszarach Jeziora Miejskiego w Ostrowie Lubelskim przez Polski Związek Wędkarski Zarząd Okręgu w Lublinie.

Przedsięwzięcia mające na celu ograniczenie antropopresji na gatunki i siedliska poprzez optymalne ukierunkowanie ruchu turystycznego na obszarach cennych przyrodniczo, w szczególności z wykorzystaniem nowoczesnych narzędzi komunikacji i informacji

Na przedsięwzięcia realizujące ww. cele przeznaczono łączną kwotę **114.717 zł**, w ramach której WFOŚiGW w Lublinie udzielił:

- ✓ Roztoczańskiemu Parkowi Narodowemu dotacji w kwocie **20.000 zł** na projekt „Drogi bezpieczne dla przyrody” - wykonanie specjalistycznego oznakowania dróg publicznych przecinających Roztoczański Park Narodowy;

- ✓ Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Lublinie w ramach projektu „Czynna ochrona wybranych siedlisk i gatunków na terenie województwa lubelskiego w roku 2022” dotacji w łącznej kwocie w kwocie **94.717 zł** na zadania:
 - oznakowanie granic rezerwatów przyrody i obszarów Natura 2000, w ramach którego wykonano i zamontowano 13 szt. tablic informacyjnych i granicznych w 8 rezerwach przyrody, co posłużyło do identyfikacji tej formy ochrony przyrody,
 - ograniczenie antropopresji na terenie obszaru Natura 2000 Przełom Wisły w Małopolsce PLH060045, w granicach projektowanego rezerwatu przyrody Mięćmierz obejmujące dwie części: wymianę barierki oraz montaż nowego ogrodzenia na terenie działek ewidencyjnych nr 742/7 i 742/5 obrębu ewidencyjnego Mięćmierz Okale oraz wykonanie ogrodzenia na obszarze działki ewidencyjnej nr 800 obrębu ewidencyjnego Mięćmierz Okale. Wyżej wymieniona infrastruktura pełni dwie funkcje: kanalizuje ruch turystyczny oraz zabezpiecza zbocze kserotermiczne na pow. 3,5 ha przed erozją a roślinność przed zadeptywaniem.

Przedsięwzięcia z zakresu przyrodniczej rewaloryzacji i rozwoju terenów zieleni, w szczególności parków i ogrodów zabytkowych, pielęgnacji i leczenia drzewostanu

Na zadania związane z rewaloryzacją zieleni Fundusz przeznaczył kwotę **203.000 zł**. Zawarto **15** umów dotacji. Specjalistycznym zabiegom leczniczo-pielęgnacyjnym poddawano drzewa rosnące w zabytkowych założeniach parkowych oraz na posesjach kościołów i cmentarzy. Dokonywano również nasadzeń roślin wieloletnich.

Dofinansowanie w tym zakresie uzyskały, m.in. następujące przedsięwzięcia:

- ✓ Bieżąca rewaloryzacja zabytkowego założenia ogrodowo – parkowego w Kozłowie;
- ✓ Prace pielęgnacyjne przy drzewostanie w zespole dworsko - parkowym w Potoczku;
- ✓ Przyrodnicza rewaloryzacja i rozwój terenów zieleni w zespole dworsko - parkowym przy ZSCKR w Okszowie;
- ✓ Rewitalizacja terenów zieleni na posesjach: Archidiecezji Lubelskiej Kurii Metropolitalnej w Lublinie, Parafii Ewangelicko - Augsburskiej w Lublinie, Kościołów Rektoralnych pw. Wszystkich Świętych i Wniebowzięcia NMP Zwycięskiej w Lublinie, Parafii Rzymsko - Katolickich: pw. Trójcy Przenajświętszej w Popkowicach Księżych, pw. Jana Chrzciciela w Dysie, pw. Św. Marii Magdaleny w Tuchowiczu, pw. Św. Bartłomieja Apostoła w Niedrzwicy Kościelnej, pw. Św. Rodziny w Lublinie, pw. Św. Marcina w Lublinie, pw. Św. Mikołaja w Lublinie.

Finansowanie przedsięwzięć z zakresu monitoringu przyrodniczego

Dotację w wysokości **10.000 zł** przekazano Portowi Lotniczemu Lublin S.A. na „Monitoring w zakresie określenia wielkości populacji susła perełkowanego w roku 2022 na terenie obszaru NATURA 2000 Świdnik PLH060021”.

PODSUMOWANIE:

Umowy zawarte w okresie sprawozdawczym
(Dziedzina: Ochrona przyrody)

FORMA POMOCY	DOTACJA	DOTACJA W RAMACH PJB	ŁĄCZNIE
Liczba zawartych umów (szt.)	32	3	35
Wartość dofinansowania (zł)	502 229	238 000	740 229

Umowy zawarte w okresie sprawozdawczym wg kategorii Beneficjenta
(Dziedzina: Ochrona przyrody)

KATEGORIA BENEFICJENTA	Dotacja	
	Liczba (szt.)	Wartość (zł)
Jednostki organizacyjne kościołów i związków wyznaniowych	13	138 000
Stowarzyszenia, Fundacje	10	194 000
Jednostki samorządu terytorialnego	3	70 000
Parki narodowe, ogrody zoologiczne i ogrody botaniczne,	3	60 000
Muzea	1	25 000
Inne	5	253 229

Efekty rzeczowe i ekologiczne zadań zrealizowanych w okresie sprawozdawczym
(Dziedzina: Ochrona przyrody)

WYSZCZEGÓLNIENIE	JEDNOSTKI	EFEKTY UZYSKANE W 2022 r.
Powierzchnia obszarów, na których przywrócono lub zapewniono ochronę właściwego stanu ekosystemów	ha	10
Liczba gatunków z czerwonej księgi gatunków zagrożonych, chronionych w wyniku realizacji przedsięwzięć	szt.	16
Rewaloryzacja zabytkowych parków i zieleni innych obiektów zabytkowych - ilość wyleczonych drzew	szt.	99
Rewaloryzacja zabytkowych parków i zieleni innych obiektów zabytkowych - ilość nasadzonych roślin wieloletnich	szt.	703
Ilość wyleczonych drzew poza obiektami zabytkowymi	szt.	61

Ilość nasadzonych roślin wieloletnich poza obiektami zabytkowymi	szt.	1 996
Reintrodukcja rodzimych gatunków - ilość osobników	szt.	2 506
Zwalczanie gatunków inwazyjnych - ilość osobników lub hektarów	szt. ha	7 508 5 190

C. DZIAŁANIA WFOŚiGW W LUBLINIE W ZAKRESIE OSI PRIORYTETOWEJ ZAGROŻENIA

1. FINANSOWANIE DOTACYJNE

Działania WFOŚiGW w Lublinie w zakresie Osi priorytetowej ZAGROŻENIA były ukierunkowane na finansowanie przedsięwzięć z zakresu zapobiegania zagrożeniom, w tym poważnym awariom i likwidacją ich skutków, w szczególności wsparcie Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego w zakresie ratownictwa chemicznego i ekologicznego, doposażenie w sprzęt i środki techniczne jednostek Państwowej Straży Pożarnej i Ochotniczych Straży Pożarnych oraz innych służb realizujących zadania w zakresie ochrony środowiska, w szczególności ochrony przeciwpożarowej w lasach.

W roku sprawozdawczym Fundusz zawarł **15** umów dotacji na łączną kwotę **dofinansowania 408.750 zł.**

Ogółem w 2022 r. na nadzwyczajne zagrożenia środowiska Fundusz wydatkował ze środków własnych kwotę **658.750 zł (408.750 zł** na realizację zadań w ramach naboru ciągłego, 100.000 zł w ramach wkładu własnego na realizację „Ogólnopolskiego programu finansowania służb ratowniczych” – Część 1 i **150.000 zł** – Część 2).

Pomoc finansowa Funduszu przeznaczona była przede wszystkim na zakup sprzętu dla jednostek Państwowych i Ochotniczych Straży Pożarnych. Współfinansowano m.in. zakup samochodów ratowniczo-gaśniczych oraz sprzętu przeciwpożarowego.

Ze środków własnych w okresie sprawozdawczym Fundusz dofinansował m.in. zakup:

- ✓ 6 samochodów, w tym 2 dla Ochotniczej Straży Pożarnej i 4 dla Państwowej Straży Pożarnej;
- ✓ wysokociśnieniowego agregatu wodno-pianowego do samochodu pożarniczego dla Ochotniczej Straży Pożarnej w Rogóźnie;
- ✓ zestawu wysokościowego oraz zbiornika na wodę o pojemności 2500 litrów dla Ochotniczej Straży Pożarnej w Jakubowicach Konińskich;
- ✓ zestawu hydraulicznego do ratownictwa drogowego oraz zestawu ratownictwa medycznego PSP R1 dla Ochotniczej Straży Pożarnej we Wołoskowoli, gm. Stary Brus;
- ✓ motopompy pożarniczej dla OSP w Woli Przybysławskiej;
- ✓ 15 kompletów ubrań specjalnych, 4 par butów specjalnych strażackich, 9 par rękawic specjalnych, 2 hełmów strażackich i 10 kominiarek dla jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych;

- ✓ kamery termowizyjnej, zestawu lanc kominowych, sygnalizatorów bezruchu, aparatów powietrznych, pompy do wody zanieczyszczonej, wentylatora oddymiającego, parawanu ochronnego, węży tłocznych i ssawnych dla Ochotniczych Straży Pożarnych.

Wsparcie dla Państwowej Straży Pożarnej

W ramach dofinansowania jednostek Państwowej Straży Pożarnej w okresie sprawozdawczym, Fundusz dofinansował m.in. zakup 4 samochodów: dla Komendy Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej w Krasnymstawie, Kraśniku, Opolu Lubelskim i Tomaszowie Lubelskim. Beneficjentami środków były samorzady powiatowe.

Jednostki Państwowej Straży Pożarnej w 2022 roku wsparto kwotą **200.000 zł**.

PODSUMOWANIE:

Umowy dotacyjne zawarte w okresie sprawozdawczym

(Dziedzina: Zapobieganie i likwidacja poważnych awarii i ich skutków)

FORMA POMOCY	DOTACJA
Liczba zawartych umów (szt.)	15
Wartość dofinansowania (zł)	408 750

Umowy dotacyjne zawarte w okresie sprawozdawczym wg kategorii Beneficjenta¹

(Dziedzina: Zapobieganie i likwidacja poważnych awarii i ich skutków)

KATEGORIA BENEFICJENTA	DOTACJA	
	Liczba (szt.)	Wartość w zł
Ochotnicze Straże Pożarne	11	208 750
Jednostki samorządu terytorialnego	4	200 000 ²

2. FINANSOWANIE POŻYCZKOWE

W ramach osi priorytetowej ZAGROŻENIA Fundusz udzielił 7 pożyczek na kwotę **4.034.877 zł** dla 4 jednostek samorządu terytorialnego na zakup 7 samochodów ratowniczo-gaśniczych dla jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych. Były to 3 pożyczki dla gminy Puchaczów oraz po jednej pożyczce dla gmin: Konstantynów, Ułhówek, Wilków i Wąwolnica.

¹ Umowy zawarte ze środków własnych WFOŚiGW w Lublinie,

² Dla jednostek PSP.

Na ten cel przekazano kwotę **3.034.877 zł**. Pożyczki w ponad 75 % zostały wypłacone w roku sprawozdawczym, pozostała kwota zostanie wypłacona w 2023 r.

PODSUMOWANIE:

Umowy pożyczkowe zawarte w okresie sprawozdawczym

(Dziedzina: Zapobieganie i likwidacja poważnych awarii i ich skutków)

FORMA POMOCY	POŻYCZKA
Liczba zawartych umów (szt.)	7
Wartość dofinansowania (zł)	4 034 877

Umowy pożyczkowe zawarte w okresie sprawozdawczym wg kategorii Beneficjenta

(Dziedzina: Zapobieganie i likwidacja poważnych awarii i ich skutków)

KATEGORIA BENEFICJENTA	POŻYCZKA	
	Liczba (szt.)	Wartość (zł)
Jednostki samorządu terytorialnego	7	4 034 877

D. DZIAŁANIA WFOŚiGW W LUBLINIE W ZAKRESIE OSI PRIORYTETOWEJ TECHNOLOGIA

W ramach osi priorytetowej TECHNOLOGIA dofinansowano przedsięwzięcia ukierunkowane w szczególności na wykorzystanie nowych technologii w obszarze ochrony środowiska. Pierwszeństwo w uzyskaniu dofinansowania przysługiwało przedsięwzięciom prowadzącym do zwiększania produkcji energii z rozproszonych źródeł odnawialnych, lokalnym sieciom ciepłowniczym oraz przedsięwzięciom służącym ograniczaniu i unikaniu emisji powierzchniowej, a także emisji liniowej, rozwojowi transportu bezemisyjnego i niskoemisyjnego. Ponadto priorytetowo traktowane były zadania objęte finansowaniem ze środków Unii Europejskiej lub innych bezzwrotnych środków zagranicznych oraz z Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, oparte na wdrożeniach innowacyjnych rozwiązań, w szczególności służących zmniejszeniu energochłonności i wodochłonności gospodarki oraz rozwojowi modelu gospodarki o obiegu zamkniętym.

Cele Planu działalności były realizowane poprzez zawieranie i realizowanie umów zgodnie z przyjętymi kierunkami. Dodatkowo w okresie sprawozdawczym były realizowane i rozliczane zadania zgodne z kierunkami Planu działalności, na które zostały zawarte umowy pożyczek przed okresem sprawozdawczym.

Działalność WFOŚiGW w Lublinie objęła finansowanie zadań dotyczących:

- ✓ OCHRONY WÓD (**Dziedziny: Ochrona wód, Gospodarka wodna**);
- ✓ OCHRONY POWIETRZA (**Dziedzina: Ochrona powietrza**);
- ✓ OCHRONY ZIEMI (**Dziedzina: Ochrona powierzchni ziemi i gospodarka odpadami**).

1. FINANSOWANIE DOTACYJNE

W ramach osi priorytetowej TECHNOLOGIA dotacje zostały przyznane na działania realizowane w ramach dziedzin: Ochrona powietrza oraz Ochrona powierzchni ziemi i gospodarka odpadami.

Środki dotacyjne były również wypłacane w ramach wkładu własnego na realizację programów priorytetowych, które zawierają się w opisie osi priorytetowej SYNERGIA – zadania realizowane wspólnie z NFOŚiGW.

1.1 OCHRONA POWIETRZA

W ramach zadań związanych z poprawą jakości powietrza wsparcie ukierunkowane było przede wszystkim na projekty komplementarne i wspierające realizację Programu Priorytetowego „Czyste Powietrze” – cel komplementarny z kierunkami działań w osi priorytetowej SYNERGIA. Wsparciem zostały objęte przedsięwzięcia służące ograniczeniu energochłonności w budownictwie, zwiększeniu wykorzystania odnawialnych źródeł energii oraz rozwoju transportu ekologicznego.

W okresie sprawozdawczym Fundusz zawarł **19** umów dotacji na łączną kwotę dofinansowania **435.379 zł**. Dofinansowanie najczęściej otrzymywały jednostki organizacyjne kościołów i związków wyznaniowych oraz stowarzyszenia.

W okresie sprawozdawczym Fundusz przeznaczył, m.in.

- ✓ **193.000 zł** na zadania związane z budową instalacji do produkcji energii ze źródeł odnawialnych;
- ✓ **160.379 zł** na zadania związane z poprawą efektywności energetycznej w budynkach;
- ✓ **82 000 zł** na zadania związane z modernizacją kotłowni;

Ogółem w 2022 r. na ochronę powietrza wydatkowano w formie dotacji kwotę **435 379 zł**.

Dodatkowo w okresie sprawozdawczym Fundusz zawarł **6** umów na przekazanie środków finansowych państwowym jednostkom budżetowym (PJB) na łączną kwotę **1.262.000 zł**, z czego większość środków została przeznaczona na termomodernizację budynków – na ten cel przeznaczono łącznie kwotę **565.000 zł**.

Dofinansowanie uzyskały, m.in. następujące przedsięwzięcia:

- ✓ Termomodernizacja budynku biurowego Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Roślin i Nasiennictwa w Lublinie, usytuowanego w Białej Podlaskiej przy ul. Kolejowej 13;
- ✓ Termomodernizacja budynku Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Biłgoraju;

- ✓ Działania energooszczędne w Zespole Szkół Centrum Kształcenia Rolniczego im. Ireny Kosmowskiej w Korolówce-Osadzie.

Ponadto w 2022 r. WFOŚiGW w Lublinie dofinansował zakup samochodów elektrycznych i hybrydowych dla Komendy Wojewódzkiej Policji w Lublinie i Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Lublinie. Na ten cel przeznaczono **420.000 zł**. Kwotę **227.000 zł** Fundusz przeznaczył na realizację zadania „Modernizacja kotłowni węglowej na kotłownię gazową w budynku internatu Zespołu Szkół Centrum Kształcenia Rolniczego w Siennicy Różanej”.

PODSUMOWANIE:

Umowy zawarte w okresie sprawozdawczym

(Dziedzina: Ochrona powietrza)

FORMA POMOCY	DOTACJA	DOTACJA W RAMACH PJB	ŁĄCZNIE
Liczba zawartych umów (szt.)	19	6	25
Wartość dofinansowania (zł)	435 379	1 262 000	1 697 379

Umowy zawarte w okresie sprawozdawczym wg kategorii Beneficjenta

(Dziedzina: Ochrona powietrza)

KATEGORIA BENEFICJENTA	DOTACJA	
	Liczba (szt.)	Wartość (zł)
Jednostki organizacyjne kościołów i związków wyznaniowych	16	350 379
PJB	6	1 262 000
Stowarzyszenia	2	65 000
Ochotnicze straże pożarne	1	20 000

1.1 OCHRONA WÓD

W okresie sprawozdawczym WFOŚiGW w Lublinie zidentyfikował poważne zagrożenie skażenia wód gruntowych w wyniku wybuchu wojny na terytorium Ukrainy. W trybie przyspieszonym wprowadzona została możliwość finansowania ze środków własnych Funduszu do 100% kosztów przedsięwzięć związanych z zapobieganiem zagrożeniom środowiska, w tym poważnym awariom oraz likwidacją skutków zagrożeń środowiska, na przejściach granicznych oraz w punktach recepcyjnych, w sytuacji gdy zagrożenia te zostały spowodowane pośrednio lub bezpośrednio masowym napływem uchodźców na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przez granicę polsko-ukraińską z terenów objętych działaniami wojennymi na Ukrainie. Doraźnie wsparcie w wysokości **43.038,66 zł** (wartość wynikająca z umowy: **53.295 zł**) uzyskała Gmina Dorohusk na zadanie pn. Zabezpieczenie urządzeń sanitarnych na przejściu granicznym w Dorohusku. Przyznana dotacja umożliwiła Gminie ustawienie 31 toalet przenośnych przejściu granicznym w Dorohusku, dzięki którym zapewniono komfort sanitarny przekraczającym granicę Polsko-

Ukraińską uchodźcom. Osiągnięty efekt ekologiczny to zabezpieczenie 211 840 litrów nieczystości ciekłych. Jednocześnie WFOŚiGW w Lublinie wystąpił do NFOŚiGW o udostępnienie środków na realizację komplementarnych zadań w ramach Programu priorytetowego „SYSTEM – Wsparcie działań ochrony środowiska i gospodarki wodnej realizowanych przez partnerów zewnętrznych – REGION”. Opis zrealizowanych w ramach Programu zadań zawiera się w Osi priorytetowej SYNERGIA.

PODSUMOWANIE:

Umowy zawarte w okresie sprawozdawczym

(Dziedzina: Ochrona wód)

FORMA POMOCY	DOTACJA
Liczba zawartych umów (szt.)	1
Wartość dofinansowania (zł)	53 295

Umowy zawarte w okresie sprawozdawczym wg kategorii Beneficjenta

(Dziedzina: Ochrona wód)

KATEGORIA BENEFICJENTA	DOTACJA	
	Liczba (szt.)	Wartość (zł)
Jednostki Samorządu Terytorialnego	1	53 295

2 FINANSOWANIE POŻYCZKOWE

W okresie sprawozdawczym finansowanie pożyczkowe stanowiło główny instrument wsparcia przedsięwzięć w ramach osi priorytetowej TECHNOLOGIA. Dofinansowane zostały przedsięwzięcia ukierunkowane, w szczególności na wykorzystanie nowych technologii w obszarze ochrony środowiska. Cele Planu działalności były realizowane poprzez zawieranie i realizowanie umów zgodnie z przyjętymi kierunkami. Dodatkowo w okresie sprawozdawczym były realizowane i rozliczane zadania zgodne z kierunkami Planu działalności, na które zostały zawarte umowy pożyczek przed okresem sprawozdawczym.

Działalność WFOŚiGW w Lublinie objęła finansowanie zadań dotyczących:

- **OCHRONY WÓD (Dziedziny: Ochrona wód, Gospodarka wodna);**
- **OCHRONY POWIETRZA (Dziedzina: Ochrona powietrza);**
- **OCHRONY ZIEMI (Dziedzina: Ochrona powierzchni ziemi i gospodarka odpadami).**

2.1 OCHRONA WÓD

2.1.1 Redukcja zanieczyszczeń wód

W zakresie redukcji zanieczyszczeń wód WFOŚiGW w Lublinie wspierał przedsięwzięcia związane m.in. z budową, rozbudową i modernizacją oczyszczalni ścieków oraz budową kanalizacji sanitarnej.

W okresie sprawozdawczym WFOŚiGW w Lublinie zawarł **4** umowy pożyczki ze środków własnych na łączną kwotę **10.975.000 zł**. Udział pomocy Funduszu w przedsięwzięciach stanowił średnio 37,06% kosztów całkowitych zadań. Głównym beneficjentem Funduszu w realizacji zadań związanych z ochroną wód w 2022 r. były jednostki samorządu terytorialnego. W okresie sprawozdawczym wydatkowano łącznie kwotę **5.730.601 zł**. Część zrealizowanych wypłat stanowiły zobowiązania z umów zawartych przed rokiem sprawozdawczym.

Na zadania z zakresu budowy, rozbudowy i modernizacji oczyszczalni ścieków przekazano kwotę **2.483.458 zł**. Najwięcej środków tj. **1.137.000 zł** otrzymało Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych Spółka z o.o. w Międzyrzecu Podlaskim na zakończoną w grudniu 2021 r. modernizację Stacji Odwadniania Osadów Oczyszczalni Ścieków w Międzyrzecu Podlaskim. W wyniku realizacji przedsięwzięcia powstała stacja odwadniania i higienizacji osadów powstających w oczyszczalni umożliwiająca ich zagospodarowanie w rolnictwie w ilości ok. 129 Mgsm/rok oraz przetworzenie w kompostowni ok. 74 Mgsm/rok.

Kolejne środki w kwocie **681.458 zł** przekazano Gminie Wąwolnica na zakończenie rozpoczętej w 2020 r. rozbudowy gminnej oczyszczalni ścieków, współfinansowanej w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2014-2020. Koszt całkowity przedsięwzięcia wyniósł **4.820.776 zł** przy łącznym zaangażowaniu środków Funduszu w kwocie **2.309.400 zł**.

Pożyczkę w kwocie **300.000 zł** wypłacono Przedsiębiorstwu Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej Sp. z o.o. w Hrubieszowie na wsparcie montażu urządzenia do odwadniania osadów ściekowych na Oczyszczalni Ścieków przy ul. Gródeckiej 116 w Hrubieszowie. Zmodernizowana instalacja ma możliwość odwodnienia osadów ściekowych powstających w oczyszczalni ścieków w ilości 299,4 Mgsm/rok i ich zagospodarowania w rolnictwie.

Ponadto Fundusz dofinansował kwotą **365.000 zł** rozpoczętą w 2022 r. przebudowę oczyszczalni ścieków wraz z modernizacją i rozbudową sieci kanalizacyjnej w Gminie Fajslawice. Zakończenie przedsięwzięcia zaplanowano na wrzesień 2023 r.

Kolejną grupą wydatków były przedsięwzięcia związane z budową i modernizacją sieci kanalizacji sanitarnej, na które Fundusz przeznaczył środki w kwocie **3.247.143 zł**. Dwie pożyczki w łącznej kwocie **2.970.000 zł** otrzymało Kraśnickie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. w Kraśniku na rozbudowę sieci wodociągowej i kanalizacji sanitarnej na terenie miasta Kraśnik, w ramach których wybudowano 1,99 km sieci kanalizacji sanitarnej oraz 0,95 km sieci wodociągowej. Pożyczkę w wysokości **277.143 zł** przekazano Przedsiębiorstwu Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej Sp. z o.o w Chełmie na

wykonaną bezwykopową renowację kanalizacji sanitarnej o długości 1,06 km w ul. Jagiellońskiej i ul. płk. W. Muzyki w Chełmie.

Podobnie jak w latach ubiegłych Fundusz wspierał realizację zobowiązań środowiskowych w obszarze ochrony wód, wynikających z prawa Unii Europejskiej poprzez dofinansowanie zadań ujętych w Krajowym Programie Oczyszczania Ścieków Komunalnych. Na zadania te przekazano kwotę **5.065.601 zł**, z czego **1.818.458 zł** na rozbudowę i modernizację oczyszczalni ścieków oraz **3.247.143 zł** na budowę kanalizacji sanitarnej.

Na terenach aglomeracji ujętych w Krajowym Programie Oczyszczania Ścieków Komunalnych w 2022 r. wybudowano 1,99 km kanalizacji sanitarnej (na terenie aglomeracji Kraśnik) oraz zakończono rozbudowę gminnej oczyszczalni ścieków dla aglomeracji Wąwolnica.

Część wydatkowanych środków Fundusz przeznaczył na dofinansowanie zadań wspieranych ze środków Unii Europejskiej. Na ten cel przekazano kwotę **681.458 zł** na wsparcie przedsięwzięcia realizowanego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego 2014-2020.

PODSUMOWANIE:

Umowy zawarte w okresie sprawozdawczym (Dziedzina: Ochrona wód)

FORMA POMOCY	POŻYCZKA
Liczba zawartych umów (szt.)	4
Wartość dofinansowania (zł)	10 975 000

Umowy zawarte w okresie sprawozdawczym wg kategorii Beneficjenta (Dziedzina: Ochrona wód)

KATEGORIA BENEFICJENTA	POŻYCZKA	
	Liczba(szt.)	Wartość (zł)
Jednostki samorządu terytorialnego	2	8 005 000
Przedsiębiorstwa gospodarki komunalnej	2	2 970 000

Efekty rzeczowe i ekologiczne zadań zrealizowanych w okresie sprawozdawczym (Dziedzina: Ochrona wód)

WYSZCZEGÓLNIENIE	JEDNOSTKA	EFEKTY UZYSKANE W 2022 r.
Liczba wybudowanych lub zmodernizowanych oczyszczalni ścieków	szt.	1
Ilość suchej masy osadów ściekowych poddanej przetworzeniu	Mgsm/rok	299,4
Budowa kanalizacji sanitarnej	km	1,99

2.1.2 Gospodarka wodna

W 2022 r. w zakresie przedsięwzięć z dziedziny gospodarki wodnej Fundusz zawarł 8 umów na kwotę **3.596.931 zł**. Dofinansowane zadania dotyczyły przede wszystkim budowy i modernizacji sieci wodociągowej oraz przebudowy, rozbudowy ujęć/stacji wodociągowych oraz budowy lub modernizacji kanalizacji deszczowej wraz z infrastrukturą towarzyszącą. Udział pomocy Funduszu w przedsięwzięciach stanowił średnio 52,60% kosztów całkowitych zadań. Beneficjentem Funduszu w realizacji zadań związanych z gospodarką wodną były jednostki samorządu terytorialnego oraz przedsiębiorstwa gospodarki komunalnej.

W 2022 r. wydatkowano łącznie kwotę **3.938.297 zł**, z czego część wypłat stanowiły zobowiązania z umów zawartych przed rokiem sprawozdawczym.

Na przedsięwzięcia związane z zaopatrzeniem w wodę przeznaczono kwotę **2.460.630 zł**. Wsparciem objęto modernizację sieci wodociągowej w Biłgoraju, Łukowie, Krasnymstawie oraz w gminie Szastarka, rozbudowę sieci wodociągowej w Kraśniku, a także rozbudowę ujęcia wody w miejscowości Gilów w gminie Goraj.

Znaczne środki w kwocie **1.477.667 zł** wydatkowano na wsparcie działań przeciwpowodziowych, w ramach których dofinansowano 3 projekty realizowane przez Gminę Lublin. Kwotę **571.366 zł** wypłacono na zakończoną w grudniu 2021 r. budowę zbiornika retencyjnego wód deszczowych wraz z pompownią i odwodnieniem liniowym zabezpieczającym przed napływem wód opadowych w rejonie ulicy Farmaceutycznej w Lublinie. Pozostałą kwotę **906.301 zł**, w ramach dwóch umów pożyczek, przekazano na wsparcie remontu pięciu wylotów kanalizacji deszczowej do rzeki Bystrzycy, co przyczyni się do zmniejszenia ryzyka powodziowego na obszarze ok. 95,7 ha oraz minimalizacji ryzyka miejscowych podtopień na obszarze zlewni wylotów o łącznej powierzchni ok. 818 ha.

PODSUMOWANIE:

Umowy zawarte w okresie sprawozdawczym

(Dziedzina: Gospodarka wodna)

FORMA POMOCY	POŻYCZKA
Liczba zawartych umów (szt.)	8
Wartość dofinansowania (zł)	3 596 931

Umowy zawarte w okresie sprawozdawczym wg kategorii Beneficjenta

(Dziedzina: Gospodarka wodna)

KATEGORIA BENEFICJENTA	POŻYCZKA	
	Liczba (szt.)	Wartość (zł)
Jednostki samorządu terytorialnego	4	1 827 431
Przedsiębiorstwa gospodarki komunalnej	4	1 769 500

Efekty rzeczowe i ekologiczne zadań zrealizowanych w okresie sprawozdawczym

(Dziedzina: Gospodarka wodna)

WYSZCZEGÓLNIENIE	JEDNOSTKI	EFEKTY UZYSKANE W 2022 r.
Długość wybudowanej sieci wodociągowej	km	0,95
Długość zmodernizowanej sieci wodociągowej	km	3,74
Liczba wybudowanych/modernizowanych ujęć i stacji uzdatniania wody	szt.	1
Wzrost wydajności ujęcia wody	tys. m ³ /d	0,06
Długość wybudowanej kanalizacji deszczowej	km	1,43

2.2 OCHRONA POWIETRZA

W zakresie ochrony powietrza Fundusz w okresie sprawozdawczym zawarł **47** umów pożyczek na kwotę **26.953 494,04 zł.**

Najczęściej dofinansowywane były przedsięwzięcia związane budową instalacji fotowoltaicznych i pomp ciepła, zawarto 28 umów na łączną kwotę **10.581.103,14 zł.** W tej kwocie mieszczą się, m.in. dwie pożyczki na zachowanie płynności finansowej w kwocie **304.439,35 zł** dla Piekarni Jan Nakonieczny i Zakładu Gospodarki Komunalnej w Trzebieszowie Sp. z o.o. Dofinansowane zadania były współfinansowane ze środków UE. Wśród tego typu zadań zawierają się również 2 umowy pożyczek na zapewnienie wkładu własnego projektów współfinansowanych w ramach Programu priorytetowego „*Agroenergia Część 1) Mikroinstalacje, pompy ciepła i towarzyszące magazyny energii*”. Na zadania związane z termomodernizacją budynków (poprawa efektywności energetycznej) zawarto 9 umów. WFOŚiGW w Lublinie przeznaczył na ten cel kwotę **8.305.820,20 zł.** W okresie sprawozdawczym Fundusz zawarł również 2 umowy pożyczki na modernizację sieci ciepłej na łączną kwotę **2.979.000 zł.** Ponadto wsparcie uzyskały 3 przedsięwzięcia związane z modernizacją i budową energooszczędnego oświetlenia ulicznego lampami LED na kwotę **536.020 zł** oraz 2 zadania związane z odpylaniem spalin na kwotę **2.094.000,00 zł.**

W 2022 r. na realizację pożyczek związanych z Ochroną powietrza (Dziedzina: Ochrona powietrza) WFOŚiGW w Lublinie łącznie zrealizował wypłaty kwotę **22.067.086,88 zł.**

PODSUMOWANIE:

Umowy zawarte w okresie sprawozdawczym
(Dziedzina: Ochrona powietrza)

FORMA POMOCY	POŻYCZKA
Liczba zawartych umów (szt.)	47
Wartość dofinansowania (zł)	26 953 494,04

Umowy zawarte w okresie sprawozdawczym wg kategorii Beneficjenta
(Dziedzina: Ochrona powietrza)

KATEGORIA BENEFICJENTA	POŻYCZKA	
	Liczba (szt.)	Wartość (zł)
Przedsiębiorcy, osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą	22	9 809 757,39
Jednostki organizacyjne kościołów i związków wyznaniowych	11	7 008 238,91
Jednostki samorządu terytorialnego	9	6 872 862,04
Spółdzielnie i Wspólnoty Mieszkaniowe	4	2 812 635,70
Stowarzyszenia	1	450 000

Efekty rzeczowe i ekologiczne zadań zrealizowanych w okresie sprawozdawczym (Dziedzina: Ochrona powietrza)³

WYSZCZEGÓLNIENIE	JEDNOSTKI	EFEKTY UZYSKANE W 2020 r.
Ograniczenie emisji:		
dwutlenku siarki	Mg/rok	21,79
pyłów ogółem	Mg/rok	150,79
tlenków azotu	Mg/rok	4,6
tlenku węgla	Mg/rok	81,39
dwutlenku węgla	Mg/rok	7 792,34
Ilość wybudowanych instalacji fotowoltaicznych	szt.	425
Moc instalacji fotowoltaicznych	kW	2 740,3
Ograniczenie zużycia energii	GJ/rok	40 842,51

2.3 OCHRONA POWIERZCHNI ZIEMI I GOSPODARKA ODPADAMI

W 2022 r. Fundusz zawarł 4 umowy pożyczki w obszarze ochrony powierzchni ziemi i gospodarki odpadami na łączną kwotę **4.464.860 zł**, w całości wypłaconą w roku sprawozdawczym. Istotnym celem działalności Funduszu w 2022 r. w obszarze osi priorytetowej TECHNOLOGIA było usprawnienie systemu gospodarowania odpadami. Pożyczki otrzymały:

- Miejskie Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o. w Chełmie w wysokości **2.481.360 zł** na zakup dwóch samochodów specjalistycznych z HDS do pojemników podziemnych i półpodziemnych,
- Przedsiębiorstwo Usług i Inżynierii Komunalnej Sp. z o.o. w Łukowie w wysokości **1.800.000 zł** na zakup 2 szt. fabrycznie nowych samochodów ciężarowych przeznaczonych do zbierania odpadów komunalnych,
- Opolskie Przedsiębiorstwo Komunalne Sp. z o.o. w Opolu Lubelskim w wysokości 125.000 zł na zakup samochodu specjalistycznego - śmieciarki do odbioru i transportu odpadów komunalnych oraz

³ Efekty rzeczowe i ekologiczne dotyczą wszystkich zadań w dziedzinie ochrony powietrza dofinansowanych w okresie sprawozdawczym (zadania finansowane ze środków własnych WFOŚiGW w Lublinie + PJB).

- Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o. w Krasnymstawie w wysokości **58.500 zł** na opracowanie dokumentacji projektowej dla zadania "Modernizacja i doposażenie Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych w Krasnymstawie".

PODSUMOWANIE:

Umowy zawarte w okresie sprawozdawczym

(Dziedzina: Ochrona powierzchni ziemi i gospodarka odpadami)

FORMA POMOCY	POŻYCZKA
Liczba zawartych umów (szt.)	4
Wartość dofinansowania(zł)	4 464 860

Umowy zawarte w okresie sprawozdawczym wg kategorii Beneficjenta

(Dziedzina: Ochrona powierzchni ziemi i gospodarka odpadami)

KATEGORIA BENEFICJENTA	POŻYCZKA	
	Liczba (szt.)	Wartość (zł)
Przedsiębiorstwa gospodarki komunalnej	4	4 464 860

Efekty rzeczowe i ekologiczne zadań zrealizowanych w okresie sprawozdawczym

(Dziedzina: Ochrona powierzchni ziemi i gospodarka odpadami)

WYSZCZEGÓLNIENIE	JEDNOSTKI	EFEKTY UZYSKANE W 2022 r.
Zakup środków do transportu odpadów komunalnych	szt.	5

E. DZIAŁANIA WFOŚiGW W LUBLINIE W ZAKRESIE OSI PRIORYTETOWEJ SYNERGIA

Działalność Funduszu w ramach osi priorytetowej SYNERGIA koncentrowała się przede wszystkim na wdrażaniu programów priorytetowych NFOŚiGW ze szczególną koncentracją na realizacji Programu priorytetowego „Czyste Powietrze”. Ponadto ze środków WFOŚiGW w Lublinie zrealizowano szereg działań komplementarnych i wspierających realizację Programu priorytetowego „Czyste Powietrze”. W ramach SYNERGII wsparcie uzyskało również jedno przedsięwzięcie ze środków własnych Funduszu.

1. FINANSOWANIE DOTACYJNE

1.1 REALIZACJA INNYCH ZADAŃ Z ZAKRESU OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ

W ramach Osi priorytetowej SYNERGIA WFOŚiGW w Lublinie dofinansował Województwo Lubelskie na zadanie polegające na dostarczeniu, instalacji, konfiguracji oraz wdrożeniu oprogramowania służącego do zbierania, archiwizowania i przetwarzania informacji o ochronie środowiska na lata 2022-2024. Na ten cel Fundusz wypłacił na kwotę **252.500 zł**.

PODSUMOWANIE:

Umowy zawarte w okresie sprawozdawczym
(Dziedzina: Inne)

FORMA POMOCY	DOTACJA
Liczba zawartych umów (szt.)	1
Wartość dofinansowania (zł)	252 500

Umowy zawarte w okresie sprawozdawczym wg kategorii Beneficjenta
(Dziedziny: Inne)

KATEGORIA BENEFICJENTA	Dotacja	
	Liczba (szt.)	Wartość (zł)
Jednostki samorządu terytorialnego	1	252 500

1.2 REALIZACJA PROGRAMÓW PRIORYTETOWYCH

Program priorytetowy „Czyste Powietrze”

Program priorytetowy „Czyste Powietrze” stanowi flagowy instrument walki ze smogiem. Biorąc pod uwagę skalę oraz budżet, Program priorytetowy „Czyste Powietrze” jest aktualnie największym i najważniejszym Programem rządowym wdrażanym przez wojewódzkie fundusze. Celem Programu jest poprawa jakości powietrza oraz zmniejszenie emisji gazów cieplarnianych poprzez wymianę źródeł ciepła i poprawę efektywności energetycznej jednorodzinnych budynków mieszkalnych. Program ukierunkowany jest na wymianę przestarzałych kotłów opalanych paliwem stałym na nowoczesne i ekologiczne źródła ciepła, poprawienie efektywności energetycznej poprzez, m.in. docieplenie przegród budowlanych, wymiana drzwi i okien oraz zastosowanie OZE w budynkach istniejących. W ramach Programu nabór wniosków rozpoczął się we wrześniu 2018 r. i jest nadal kontynuowany.

Budżet Programu na rok 2022 r. na podstawie Umowy udostępnienia środków z przeznaczeniem na udzielenie dotacji i wspólnej realizacji Programu priorytetowego „Czyste Powietrze” ustalony został w kwocie **255.915.000 zł**, w tym:

- ✓ **255.645.000 zł** – środki NFOŚiGW;
- ✓ **270.000 zł** – środki WFOŚiGW w Lublinie.

W okresie sprawozdawczym do WFOŚiGW w Lublinie wpłynęło **8 197** wniosków o dofinansowanie na łączną kwotę dotacji **223.604.000 zł**.

Do dofinansowania zostało wybranych **7 799** wniosków zakładających finansowanie dotacyjne na łączną kwotę dotacji **203.688.473 zł**.

W 2022 r. Fundusz zawarł **7.860** umów dotacyjnych na łączną kwotę **195.107.000 zł**.

Budżet Programu na rok 2022 na podstawie Umowy udostępnienia środków z przeznaczeniem na udzielanie dotacji na częściową spłatę kapitału kredytów bankowych i wspólną realizację Programu priorytetowego „Czyste Powietrze” ustalony został w kwocie **37.700.000 zł**.

W okresie sprawozdawczym do WFOŚiGW w Lublinie wpłynęło **131** wniosków o dofinansowanie w formie dotacji na częściową spłatę kapitału kredytu bankowego na łączną kwotę dotacji **3.200.000 zł**.

Do dofinansowania zostało wybranych **112** wniosków zakładających finansowanie dotacyjne na łączną kwotę dotacji **2.786.179 zł**.

W okresie sprawozdawczym Fundusz zawarł **111** umów dotacyjnych na częściową spłatę kapitału kredytu bankowego na łączną kwotę **2.723.000 zł**.

Pod względem ilości złożonych wniosków województwo lubelskie znalazło się na siódmym miejscu w kraju. Pod względem ilości podpisanych umów województwo lubelskie znalazło się na dziewiątym miejscu w kraju.

Na koniec 2022 r. WFOŚiGW w Lublinie wypłacił Beneficjentom Programu łącznie **320.533.000 zł**, z czego w samym w okresie sprawozdawczym kwotę **130.454.000 zł**.

Pod względem liczby i kwoty wniosków rozliczonych województwo lubelskie plasuje się na **czwartym** miejscu w kraju.

W okresie sprawozdawczym Program uległ dwukrotnej zmianie.

Do najważniejszych zmian Programu priorytetowego „Czyste Powietrze”, które obowiązują **od dnia 25 stycznia 2022 r. należą:**

- **Rozpoczęcie naboru wniosków o dofinansowanie w formie dotacji dla Beneficjentów uprawnionych do najwyższego poziomu dofinansowania (część 3 Programu).**
- Dodanie wyjątku w przypadku, gdy dofinansowanie łączy się z gminnymi programami parasolowymi, w których wnioskodawca nie staje się właścicielem kotła do zakończenia okresu trwałości. Wnioskodawca nie musi być właścicielem źródła ciepła, o dofinansowanie którego wnioskuje, żeby skorzystać z dofinansowania w ramach Programu.

- Dodanie wyjątku dla przypadku, gdy opóźnienie rozliczenia wynika z przesunięcia terminu przyłączenia gazu przez operatora. Dopuszcza się wtedy wydłużenie okresu realizacji przedsięwzięcia o więcej niż 6 miesięcy, jednak nie dłużej niż do 30.06.2029 r.
- Dopuszczenie kotłów dwupaliwowych zgazowujących drewno i spalających pellet drzewny, jako zgodnych z celami Programu.

Do najważniejszych zmian Programu priorytetowego „Czyste Powietrze”, które obowiązują **od dnia 15 lipca 2022 r. należą:**

- **Umożliwienie Beneficjentom uprawnionym do podwyższonego lub najwyższego poziomu dofinansowania otrzymania prefinansowania przedsięwzięcia, tj. wypłaty części kwoty dotacji w formie zaliczki.** Warunkiem skorzystania z dotacji z prefinansowaniem jest złożenie przez Wnioskodawcę wniosku o dofinansowanie z prefinansowaniem. Do wniosku o dofinansowanie wymagane jest załączenie podpisanej umowy z wykonawcą na realizację określonego zakresu przedsięwzięcia z opcją prefinansowania. Możliwe jest zawarcie przez Wnioskodawcę nie więcej niż 3 umów z wykonawcami z opcją prefinansowania. Pozostałe środki z przysługującej dotacji przekazane zostaną Beneficjentowi na podstawie przedstawionych dokumentów rozliczeniowych. Środki prefinansowania zostaną wypłacone na rzecz Beneficjenta na rachunek wykonawcy w ciągu 14 dni od daty zawarcia umowy o dofinansowanie z Beneficjentem lecz nie wcześniej niż 14 dni przed datą rozpoczęcia realizacji przedmiotu umowy Beneficjenta z wykonawcą. Termin realizacji przedsięwzięcia, na które udzielona została dotacja z prefinansowaniem wynosi 18 miesięcy od daty złożenia wniosku o dofinansowanie.

Współpraca WFOŚiGW w Lublinie z gminami przy wdrażaniu Programu priorytetowego „Czyste Powietrze”.

Realizacja Programu priorytetowego „Czyste Powietrze” wspólnie z gminami została zainicjowana w 2019 r., a od 2020 r. wojewódzkie fundusze zostały uprawnione do finansowania gminom kosztów pomocy swoim mieszkańcom w aplikowaniu o wsparcie oraz udzielania informacji o Programie. Wprowadzony mechanizm przyczynia się do zwiększania tempa wdrażania Programu, poprzez dotarcie z jego ofertą do większej liczby mieszkańców województwa lubelskiego, redukując tym samym barierę logistyczną. Informacje nt. Programu można uzyskać w gminie, która zawarła z Funduszem porozumienie (pracownicy gmin zostali odpowiednio przeszkoleni). Gminy wspierając swoich mieszkańców w identyfikowaniu potrzeb związanych ze zmianą źródła ogrzewania oraz w procesie składania wniosku o dofinansowanie, przyczyniają się do poszerzania grona wnioskodawców w Programie.

W II kwartale 2022 r. prowadzone przez gminy punkty konsultacyjno-informacyjne otrzymały finansowanie w kwocie **35.000 zł** na kolejny rok funkcjonowania, w ramach tzw. pakietów zachęt dla gmin. Dodatkowo wprowadzono uproszczenia sposobu rozliczania i wypłacania środków finansowych. Każda gmina, która przystąpiła po raz pierwszy do porozumienia, na uruchomienie punktu otrzymała **9.000 zł**. Pozostałą część na realizację

zadań związanych z prowadzeniem punktu gmina może otrzymać po przedłożeniu, po zakończeniu kwartału, sprawozdania ze zrealizowanych zadań. Gminy, które po raz pierwszy zawarły porozumienia kwalifikują swoje wydatki do rozliczenia począwszy od 1 kwietnia 2022 r. przez rok od daty zawarcia porozumienia. Dla gmin kontynuujących porozumienia, w celu zachowania ciągłości finansowania, termin początkowy okresu kwalifikowania wydatków rozpoczął się następnego dnia od terminu zakończenia okresu finansowania poprzedniego porozumienia.

Gminy, które przystąpiły do podpisania porozumienia otrzymały dodatkowe bonusy za złożone wnioski o dofinansowanie oraz wydane zaświadczenia o wysokości dochodów. Gminy otrzymują po 150 zł za złożony wniosek o podwyższony oraz najwyższy poziom dofinansowania wraz z zaświadczeniem o wysokości dochodów oraz kwotę 50 zł za przekazany wniosek na podstawowy poziom dofinansowania. Ponadto każda z gmin, która przystąpiła do porozumienia mogła ubiegać się o otrzymanie dodatkowego grantu na prowadzenie punktu informacyjno-konsultacyjnego za największą aktywność w kraju pod względem liczby składanych wniosków o dofinansowanie, w okresie od 1 kwietnia 2021 r. do 31 marca 2022 r.

Do dnia 30.12.2022 r. łącznie **186** gmin z województwa lubelskiego zawarło porozumienia z WFOŚiGW w Lublinie o współpracy w przy wdrażaniu Programu. W okresie sprawozdawczym WFOŚiGW wypłacił na rzecz gmin kwotę **2.991.356,70 zł**, w tym **2.608.306,70 zł** na pokrycie kosztów uruchomienia i prowadzenia punktów konsultacyjno-informacyjnych oraz **383.050 zł** na pokrycie kosztów obsługi zadań tj. za przekazane do WFOŚiGW wnioski o dofinansowanie oraz wydane zaświadczenia o wysokości dochodu na potrzeby aplikowania w Programie priorytetowym „Czyste Powietrze”.

W okresie sprawozdawczym Fundusz podpisał z gminami 6 nowych porozumień oraz 151 aneksów do porozumień zawartych w 2019 r. i w 2020 r. i 2021 r. na pokrycie kosztów ponoszonych przez gminy w związku z wdrażaniem i tworzeniem warunków do wdrażania Programu priorytetowego „Czyste Powietrze” – prowadzenie punktów konsultacyjno-informacyjnych. Gminy, które zadeklarowały chęć pomocy mieszkańcom w przygotowywaniu i rozliczaniu wniosków w ramach Programu Czyste Powietrze bez tworzenia gminnych punktów informacyjno-konsultacyjnych współpracują z WFOŚiGW w Lublinie, na tzw. „starych zasadach”, czyli na podstawie porozumień obowiązujących przed wprowadzeniem dodatkowych zachęt. Gminy te otrzymują po 50 zł za każdy przekazany wniosek o dofinansowanie na podwyższony i najwyższy poziom dofinansowania oraz wydane zaświadczenie o wysokości dochodu. W okresie sprawozdawczym 15 gmin współpracowało z WFOŚiGW w Lublinie na opisanych zasadach.

PODSUMOWANIE:

Umowy w ramach Programu priorytetowego „Czyste Powietrze” zawarte w okresie sprawozdawczym

(Dziedzina: Ochrona powietrza)

FORMA POMOCY	DOTACJA
Liczba zawartych umów (szt.)	7 971

Wartość dofinansowania (zł)**197 830 000****Efekty rzeczowe i ekologiczne w ramach umów zrealizowanych w 2022 r.**

WYSZCZEGÓLNIENIE	JEDNOSTKI	EFEKTY UZYSKANE W 2022 r.
Liczba budynków o poprawionej efektywności energetycznej	Szt.	5 781
Liczba wymienionych nieefektywnych źródeł ciepła (kotłów starej generacji) na niskoemisyjne w budynkach istniejących	Szt.	5 296
Liczba zamontowanych niskoemisyjnych źródeł ciepła w budynkach nowo budowanych	Szt.	78
Dodatkowa zdolność wytwarzania energii elektrycznej zainstalowanych ogniw fotowoltaicznych	Mwe	6,83
Ograniczenie zużycia energii końcowej	MWh/rok	106 439,88
Ograniczenie emisji SO ₂	Mg/rok	503,72
Ograniczenie emisji pyłów o średnicy mniejszej niż 10 mikro metrów (PM ₁₀)	Mg/rok	128,74
Ograniczenie emisji pyłów o średnicy mniejszej niż 2,5 mikrometra (PM _{2,5})	Mg/rok	114,90
Ograniczenie emisji benzo(a)pirenu	Mg/rok	0,1658

Program priorytetowy pn. „Ogólnopolski Program Finansowania Służb Ratowniczych”

Celem „Ogólnopolskiego programu finansowania służb ratowniczych Część 1) Dofinansowanie zakupu specjalistycznego sprzętu wykorzystywanego w akcjach ratowniczych” jest wsparcie w zakupie specjalistycznego sprzętu wykorzystywanego w akcjach ratowniczych oraz podczas usuwania skutków zagrożeń, w tym m.in. samochodów ratowniczo-gaśniczych i specjalistycznego sprzętu ratownictwa wodnego.

W okresie sprawozdawczym dofinansowano zakup **12** samochodów dla jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych z terenu województwa lubelskiego (w tym 1 ciężki, 10 średnich samochodów i 1 lekki) oraz zestawu mobilnego do ratownictwa wodnego (samochód 4x4, przyczepa do przewozu dwóch quadów, bezzałogowy statek powietrzny (dron), sonar boczny wraz z oprogramowaniem) dla Rejonowego Wodnego Ochotniczego Pogotowia Ratunkowego w Zamościu.

Na realizację Części 1) Programu środki finansowe w kwocie **2.216.500 zł** pochodziły z NFOŚiGW, zaś w kwocie **100.000 zł** z WFOŚiGW w Lublinie.

W ramach „Ogólnopolskiego programu finansowania służb ratowniczych Część 2) Dofinansowanie zakupu sprzętu i wyposażenia jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych”, którego celem jest podniesienie gotowości bojowej lokalnych służb ratowniczych wydatkowano kwotę **3.898.615 zł**, w tym: **3.748.615 zł** ze środków NFOŚiGW, **150.000 zł** ze środków WFOŚiGW w Lublinie.

Kwota ta została przeznaczona na zakup wyposażenia osobistego ochronnego strażaka (aparaty powietrzne z wyposażeniem, sygnalizatory bezruchu, ubrania, buty, hełmy), sprzętu łączności oraz sprzętu uzbrojenia i techniki specjalnej (węże, drabiny, motopompy, prądownice, piły, sprzęt hydrauliczny, wentylatory, tłumice) dla **213** jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych z terenu naszego województwa.

PODSUMOWANIE:

Umowy w ramach Programu priorytetowego pn. „Ogólnopolski Program Finansowania Służb Ratowniczych” zawarte w okresie sprawozdawczym

(Dziedzina: Zapobieganie i likwidacja poważnych awarii i ich skutków)

FORMA POMOCY	DOTACJA Część 1)	DOTACJA Część2)
Liczba zawartych umów (szt.)	13	213
Wartość dofinansowania (zł)	2 316 500	3 898 615

Program priorytetowy pn. „Ogólnopolski program regeneracji środowiskowej gleb poprzez ich wapnowanie”

Celem „Ogólnopolskiego programu regeneracji środowiskowej gleb poprzez ich wapnowanie” jest wsparcie działań regeneracyjnych gleb zakwaszonych w wyniku oddziaływania czynników antropogenicznych. Program skierowany jest do posiadaczy użytków rolnych o pH gleby poniżej lub równej 5,5. Dofinansowaniu podlega koszt zakupu wapna nawozowego lub środka wapnującego. W proces ubiegania się o wsparcie zaangażowane są Okręgowe Stacje Chemiczno-Rolnicze (OSChR), odpowiedzialne za nabór wniosków oraz ich ocenę pod względem formalnym i poprawności merytorycznej. Na podstawie wniosków przekazanych przez właściwe terytorialnie OSChR Fundusz dokonuje wypłaty środków rolnikom. W okresie sprawozdawczym Fundusz zawarł **1814** umów o dofinansowanie. Łączna wypłacona w 2022 r. kwota wyniosła **7.462.708,43 zł**, w tym: udział NFOŚiGW – **7.238.826,87 zł**, udział WFOŚiGW w Lublinie – **223.881,56 zł**.

Łączny efekt ekologiczny w postaci powierzchni gleb przewidzianych do regeneracji wyniósł 13 559,16 ha.

Wypłata środków w ramach Programu jest kontynuowana w 2023 r.

PODSUMOWANIE:

Umowy w ramach Programu priorytetowego pn. „Ogólnopolski program regeneracji środowiskowej gleb poprzez ich wapnowanie” zawarte w okresie sprawozdawczym

(Dziedzina: Ochrona powierzchni ziemi i gospodarka odpadami)

FORMA POMOCY	DOTACJA
Liczba zawartych umów (szt.)	1 814
Wartość dofinansowania (zł)	7 462 708

Program priorytetowy pn. „Ogólnopolski program finansowania usuwania wyrobów zawierających azbest”

Celem „Ogólnopolskiego programu finansowania usuwania wyrobów zawierających azbest” jest wzrost ilości unieszkodliwionych odpadów zawierających azbest. Program skierowany jest do gmin, związków międzygminnych i powiatów, działających na rzecz właścicieli lub posiadaczy obiektów budowlanych na ich terenie. Dofinansowaniu podlegają przedsięwzięcia w zakresie demontażu, zbierania, transportu oraz unieszkodliwienia odpadów zawierających azbest. W okresie sprawozdawczym do WFOŚiGW w Lublinie wpłynęły **64** wnioski na łączną wnioskowaną kwotę dotacji **3.086.100,23 zł**. Fundusz zawarł **11** umów o dofinansowanie. Łączna wypłacona w 2022 r. kwota dotacji wyniosła **437.879,25 zł**, w tym: udział NFOŚiGW – **260.724,55 zł**, udział WFOŚiGW w Lublinie – **177.154,70 zł**.

Łączny osiągnięty efekt ekologiczny w postaci unieszkodliwienia wyrobów zawierających azbest wyniósł **1.392,78 Mg**.

PODSUMOWANIE:

Umowy w ramach Programu priorytetowego pn. „Ogólnopolski program finansowania usuwania wyrobów zawierających azbest” zawarte w okresie sprawozdawczym
(Dziedzina: Ochrona powierzchni ziemi i gospodarka odpadami)

FORMA POMOCY	DOTACJA
Liczba zawartych umów (szt.)	11
Wartość dofinansowania(zł)	438 000

Program priorytetowy „Moja Woda”

Celem Programu priorytetowego „Moja Woda” jest ochrona zasobów wody poprzez zwiększenie retencji na terenie posesji przy budynkach jednorodzinnych oraz wykorzystywanie zgromadzonej wody opadowej i roztopowej, w tym dzięki rozwojowi zielono-niebieskiej infrastruktury. Celem strategicznym Programu jest podniesienie poziomu ochrony przed skutkami zmian klimatu i zagrożeń naturalnych (m.in. zgodnie z kierunkami działań zapisanymi w „Strategicznym Planie Adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030” oraz Polityką Ekologiczną Państwa 2030 – strategią rozwoju w obszarze środowiska i gospodarki wodnej. Program realizowany będzie w latach 2020–2024.

Pierwsza Umowa udostępnienia środków z przeznaczeniem na udzielenie dotacji i wspólnej realizacji Programu priorytetowego „Moja Woda” na rok 2020-2024 została

zawarta pomiędzy WFOŚiGW w Lublinie, a NFOŚiGW w dniu 26 czerwca 2020 r. Ostateczny Budżet Programu na 2020-2024 r. ustalony został w kwocie **4.278.471,57 zł**, w tym:

- ✓ **4.197.221,57 zł** – środki NFOŚiGW;
- ✓ **81.250,00 zł** – środki WFOŚiGW w Lublinie.

W ramach przedmiotowej Umowy w okresie sprawozdawczym Fundusz wypłacił Beneficjentom dotację w łącznej wysokości **77.452,18 zł** na **18** instalacji służących zagospodarowaniu wody opadowej.

Nowa umowa udostępnienia środków z przeznaczeniem na udzielenie dotacji i wspólnej realizacji Programu priorytetowego „Moja Woda” na rok 2021-2024 została zawarta w dniu 18 marca 2021 r. Budżet Programu na 2021-2024 r. ustalony został w kwocie **7.920.000 zł**, w tym:

- ✓ **7.920.000 zł** – środki NFOŚiGW;

W okresie sprawozdawczym nabór w ramach powyższej umowy nie był prowadzony W 2022 r. Fundusz zawarł **38** umów dotacyjnych na łączną kwotę **187.760 zł**.

W okresie sprawozdawczym Fundusz wypłacił dotację w łącznej wysokości **3.911.911,71 zł** na **835** instalacji służących zagospodarowaniu wody opadowej.

PODSUMOWANIE:

Umowy w ramach Programu priorytetowego „Moja Woda” zawarte w okresie sprawozdawczym (Dziedzina: Gospodarka wodna)

FORMA POMOCY	DOTACJA
Liczba zawartych umów (szt.)	38
Wartość dofinansowania (zł)	187 760,00

Program priorytetowy „Agroenergia Część 1) Mikroinstalacje, pompy ciepła i towarzyszące magazyny energii”

Celem Programu priorytetowego „Agroenergia Część 1) Mikroinstalacje, pompy ciepła i towarzyszące magazyny energii” jest zwiększenie produkcji energii ze źródeł odnawialnych w sektorze rolniczym. Program, co do zasady, zakłada finansowanie dotacyjne natomiast Beneficjenci ubiegający się o dofinansowanie mogą skorzystać z również preferencyjnej pożyczki na pokrycie wkładu własnego. Pożyczki udzielane są ze środków własnych Funduszu z przeznaczeniem wyłącznie na zakres rzeczowy zgodny z wnioskiem o dotację w ramach Programu.

WFOŚiGW w Lublinie w dniu 18 sierpnia 2021 r. podpisał umowę udostępnienia środków nr 651/2021/Wn3/OA-mi-WF/US. Budżet środków przeznaczonych przez NFOŚiGW na realizację Programu wynosi **1.700.000 zł**. Okres wdrażania Programu to lata 2019 – 2027. Nabór wniosków o dofinansowanie został ogłoszony 1 października 2021 r. i odbywa się w trybie ciągłym do wyczerpania puli środków.

W okresie sprawozdawczym do Funduszu wpłynęło **56** wniosków na łączną wartość **5.460.912,02 zł**, koszt kwalifikowany **4.748.182,35 zł** oraz wartość dofinansowania **873.189,39 zł**. Zarząd WFOŚiGW w Lublinie zatwierdził do dofinansowania **84** wnioski na łączną kwotę dofinansowania **1.058.627,71 zł**. Rozliczone zostały **54** umowy na kwotę **619.106,81 zł**. W okresie sprawozdawczym zostały również zawarte **2** umowy pożyczek ze środków WFOŚiGW w Lublinie na zapewnienie wkładu własnego projektów współfinansowanych w ramach Programu. Osiągnięto następujące efekty ekologiczne: ograniczenie emisji CO₂ - 645,028 Mg/rok, ilość wytworzonej energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych – 880,81 MWh/rok oraz ilość wytwarzanej energii cieplnej ze źródeł odnawialnych – 142,50 GJ/rok.

PODSUMOWANIE:

Umowy w ramach Programu priorytetowego „Agroenergia Część 1) Mikroinstalacje, pompy ciepła i towarzyszące magazyny energii”
(Dziedzina: Ochrona powietrza)

FORMA POMOCY	DOTACJA
Liczba zawartych umów (szt.)	84
Wartość dofinansowania (zł)	1 058 627,71

Program priorytetowy „Ciepłe Mieszkanie”.

Celem Programu priorytetowego „Ciepłe Mieszkanie” jest poprawa jakości powietrza oraz zmniejszenie emisji pyłów i gazów cieplarnianych. Program stanowi uzupełnienie Programu priorytetowego „Czyste Powietrze”. Wsparciem objęte są przedsięwzięcia polegające na wymianie nieefektywnych źródeł ciepła na paliwo stałe i poprawie efektywności energetycznej lokali mieszkalnych znajdujących się w budynkach mieszkalnych wielorodzinnych. Program skierowany jest do gmin, które w ramach Programu mogą uzyskać środki finansowe udostępnione przez NFOŚiGW w celu przekazania dotacji tzw. beneficjentom końcowym. Beneficjentem końcowym Programu są osoby fizyczne posiadające tytuł prawny wynikający z prawa własności lub ograniczonego prawa rzeczowego do lokalu mieszkalnego, znajdującego się w budynku mieszkalnym wielorodzinnym na terenie gminy.

W dniu 19 sierpnia 2022 r. WFOŚiGW w Lublinie podpisał z NFOŚiGW umowę udostępnienia środków nr 3058/2022/Wn-03/UR-wf/US na kwotę **27.800.000 zł**.

Nabór wniosków o dofinansowanie zakończył się w dniu 31 grudnia 2022 r. W okresie sprawozdawczym WFOŚiGW w Lublinie podpisał **4** umowy o dofinansowanie na łączną

kwotę **712.500 zł**. Łącznie w ramach naboru złożono **11** wniosków o dofinansowanie na kwotę **4.455.000 zł**.

PODSUMOWANIE:

Umowy w ramach Programu priorytetowego „Ciepłe Mieszkanie”

(Dziedzina: Ochrona powietrza)

FORMA POMOCY	DOTACJA
Liczba zawartych umów (szt.)	4
Wartość dofinansowania (zł)	712 500

Program Priorytetowy „SYSTEM - Wsparcie działań ochrony środowiska i gospodarki wodnej realizowanych przez partnerów zewnętrznych – REGION”

W 2022 roku WFOŚiGW w Lublinie zawarł z NFOŚiGW dwie umowy udostępnienia środków na udzielanie dotacji na realizację przedsięwzięć związanych z zapobieganiem zagrożeniom środowiska oraz likwidacją skutków zagrożeń środowiska, jeżeli zagrożenia te zostały spowodowane pośrednio lub bezpośrednio przez działania wojenne na Ukrainie. Beneficjentem tych środków są gminy, na terenie których zlokalizowane są przejścia graniczne z Ukrainą lub punkty recepcyjne.

W ramach pierwszej umowy zawartej w dniu 1 lipca 2022 r. NFOŚiGW udostępnił kwotę **1.400.000 zł** na pokrycie kosztów odbioru i utylizacji odpadów stałych i płynnych, odbieranych z pojemników na odpady oraz toalet przenośnych, ustawionych na przejściach granicznych i punktach recepcyjnych zlokalizowanych na terenie województwa lubelskiego, w związku z napływem do Polski uchodźców z zajętej wojną Ukrainy. Do Wojewódzkiego Funduszu wpłynęło **8** wniosków na łączną kwotę **578.802 zł**, złożonych przez Gminy: Miasto Tomaszów Lubelski, Lubycza Królewska, Miasto Hrubieszów, Telatyn, Horodło, Dołhobyczów i Lublin. Zawarto **7** umów dotacji na kwotę **378.802 zł**, z czego w 2022 r. Fundusz wypłacił **304 592 zł**. Dofinansowaniem objęto koszty poniesione przez Gminy w okresie od 24.02.2022 r. do 31.12.2022 r. związane z obsługą 76 kabin WC oraz odbiorem i utylizacją odpadów stałych w ilości 270 Mg.

W ramach drugiej umowy zawartej w dniu 31 października 2022 r. NFOŚiGW udostępnił kwotę **2.150.000 zł** na realizację przedsięwzięcia pn. „Zapobieganie zagrożeniom środowiska oraz likwidacja skutków zagrożeń środowiska na terenie gmin, na których zlokalizowane są przejścia graniczne z Ukrainą, jeżeli zagrożenia te zostały spowodowane pośrednio lub bezpośrednio migracją ludności przez granicę polsko-ukraińską w związku z działaniami wojennymi na Ukrainie”. W ramach naboru wniosków dla beneficjentów końcowych do 31.12.2022 r. zostały złożone cztery wnioski Gmin: Horodło, Lubycza Królewska, Dorohusk i Dołhobyczów, na łączną kwotę dofinansowania **2.280.000 zł**. Dofinansowaniem mogą być objęte koszty zakupu nowych wozów asenizacyjnych, zakupu przenośnych kabin WC i umywalek, pojemników na odpady o pojemności 1100l oraz wykonania przydomowych oczyszczalni ścieków.

PODSUMOWANIE:

Umowy w ramach Programu priorytetowego „SYSTEM - Wsparcie działań ochrony środowiska i gospodarki wodnej realizowanych przez partnerów zewnętrznych – REGION” zawarte w okresie sprawozdawczym

FORMA POMOCY	DOTACJA
Liczba zawartych umów (szt.)	7
Wartość dofinansowania (zł)	378 802

Program Regionalnego Wsparcia Edukacji Ekologicznej

Celem Programu Regionalnego Wsparcia Edukacji Ekologicznej jest podniesienie poziomu świadomości ekologicznej, upowszechnianie wiedzy, aktywizacja społeczna, budowanie społeczeństwa obywatelskiego i kształtowanie postaw proekologicznych społeczeństwa (w tym dzieci i młodzieży) w zakresie tematyki: przeciwdziałania emisjom, odnawialnych źródeł energii, niskoemisyjnego transportu, zrównoważonego rozwoju oraz ochrony środowiska i gospodarki wodnej.

Umowa udostępnienia środków z przeznaczeniem na udzielenie dotacji i wspólnej realizacji Programu Regionalnego Wsparcia Edukacji Ekologicznej o numerze 3045/2022/WF/US została zawarta w dniu 29 lipca 2022 r. Alokacja wynosi:

- Zrównoważony rozwój i ochrona zasobów środowiskowych – **750 000 zł** (500 000 zł NFOŚiGW, 250 000 zł WFOŚiGW w Lublinie),
- OZE i efektywność energetyczna – **1 250 000 zł**,
- Przeciwdziałanie emisjom – **1 250 000 zł**,
- Transport zeroemisyjny – **500 000 zł**.

W wyniku przeprowadzonego w dniach 29 lipca 2022 r. – 9 września 2022 r. naboru w ramach Programu Regionalnego Wsparcia Edukacji Ekologicznej na poszczególne obszary tematyczne wpłynęło:

- **Obszar tematyczny I** Zrównoważony rozwój i ochrona zasobów środowiskowych – **35** wniosków na łączną kwotę wsparcia **3 257 947 zł**;
- **Obszar tematyczny II** OZE i efektywność energetyczna – **5** wniosków na łączną kwotę wsparcia **639 372 zł**;
- **Obszar tematyczny III** Przeciwdziałanie emisjom – **11** wniosków na łączną kwotę wsparcia **1 138 349 zł**;
- **Obszar tematyczny IV** Transport zeroemisyjny – **4** wnioski na łączną kwotę wsparcia **507 741 zł**

W dniach 20 września 2022 r. – 4 października 2022 r. przeprowadzono nabór uzupełniający w ramach trzech obszarów tematycznych: OZE i efektywność energetyczna, Przeciwdziałanie emisjom, Transport zeroemisyjny. W ramach 1 naboru nie zostały

wyczerpane w pełni alokacje na wskazane obszary. Ostatecznie po naborze uzupełniającym na poszczególne obszary tematyczne wpłynęło:

- **Obszar tematyczny II** OZE i efektywność energetyczna – **10** wniosków na łączną kwotę **1 008 901 zł**;
- **Obszar tematyczny III** Przeciwdziałanie emisjom – **16** wniosków na łączną kwotę **1 569 209 zł**;
- **Obszar tematyczny IV** Transport zeroemisyjny – **6** wniosków na łączną kwotę **740 376 zł**.

Ocena formalna wniosków zakończyła się w dniu 15 listopada 2022 r. – pozytywną ocenę uzyskało 60 wniosków. W dniu 5 grudnia 2022 r. zakończyła się ocena merytoryczna. Na listy wniosków wybranych do dofinansowania zakwalifikowało się:

- **Obszar tematyczny I** Zrównoważony rozwój i ochrona zasobów środowiskowych – **8** wniosków na łączną kwotę wsparcia **740 670 zł**;
- **Obszar tematyczny II** OZE i efektywność energetyczna – **9** wniosków na łączną kwotę wsparcia **954 046 zł**;
- **Obszar tematyczny III** Przeciwdziałanie emisjom – **12** wniosków na łączną kwotę wsparcia **1 214 969 zł**;
- **Obszar tematyczny IV** Transport zeroemisyjny – **3** wnioski na łączną kwotę wsparcia **390 936 zł**.

Na listach rezerwowych znalazło się:

- **Obszar tematyczny I** Zrównoważony rozwój i ochrona zasobów środowiskowych – **19** wniosków na łączną kwotę wsparcia **1 654 317 zł**;
- **Obszar tematyczny III** Przeciwdziałanie emisjom – **1** wniosek na kwotę wsparcia **106 110 zł**;
- **Obszar tematyczny IV** Transport zeroemisyjny – **3** wnioski na łączną kwotę wsparcia **349 440 zł**.

W okresie sprawozdawczym WFOŚiGW w Lublinie nie podpisał umów w ramach Programu.

Program priorytetowy pn. „Poprawa jakości powietrza. Część 2) Zmniejszenie zużycia energii w budownictwie”

Celem Programu priorytetowego „Poprawa jakości powietrza. Część 2) Zmniejszenie zużycia energii w budownictwie” jest poprawa jakości powietrza poprzez ograniczenie lub uniknięcie emisji CO₂ w wyniku zwiększenia produkcji energii z odnawialnych źródeł oraz zmniejszenie zużycia energii poprzez prowadzoną w budynkach termomodernizację. Beneficjentami Programu są: podmioty prowadzące działalność leczniczą, podmioty

prowadzące muzea, podmioty prowadzące domy studenckie, podmioty będące właścicielami budynków wpisanych do Rejestru zabytków oraz kościoły, kościelne osoby prawne lub związki wyznaniowe.

WFOŚiGW w Lublinie w ramach podpisanej w dniu 29 maja 2018 r. umowy udostępnienia środków otrzymał do oceny 53 wnioski, w tym: 48 wniosków dotacyjnych oraz 5 wniosków pożyczkowych wspierających ostatnią grupę beneficjentów tj.: kościoły, kościelne osoby prawne lub związki wyznaniowe. Budżet środków przeznaczonych na realizację Programu w województwie lubelskim to **65.048.778 zł** z czego **58.448.778 zł** finansowane ze środków NFOŚiGW oraz **6.600.000 zł** finansowane ze środków WFOŚiGW w Lublinie.

W 2022 r. zrealizowano płatności na kwotę **5.121.909 zł** w tym: **518.975 zł** ze środków WFOŚiGW w Lublinie oraz **4.602.934 zł** ze środków NFOŚiGW.

W okresie sprawozdawczym WFOŚiGW w Lublinie nie podpisał nowych umów w ramach Programu.

2. FINANSOWANIE POŻYCZKOWE

Program priorytetowy pn. „Ogólnopolski program gospodarki wodno-ściekowej poza granicami aglomeracji ujętych w Krajowym Programie Oczyszczania Ścieków Komunalnych”

Celem „Ogólnopolskiego programu gospodarki wodno-ściekowej poza granicami aglomeracji ujętych w Krajowym Programie Oczyszczania Ścieków Komunalnych” jest poprawa stanu gospodarki wodno-ściekowej poza granicami aglomeracji umieszczonych w Krajowym Programie Oczyszczania Ścieków Komunalnych. Beneficjentami Programu są jednostki samorządu terytorialnego i ich związki lub podmioty świadczące usługi publiczne w ramach realizacji zadań własnych jednostek samorządu terytorialnego. Program zakłada udzielanie pożyczek z opcją umorzenia do 50% wartości udzielonej pożyczki. W ramach naboru ogłoszonego w 2019 r. zostało złożonych 14 wniosków o pożyczkę, na łączną kwotę wnioskowanych środków **48.970.432 zł**. Program finansowany jest wyłącznie ze środków NFOŚiGW. Od początku realizacji Programu Fundusz zawarł cztery umowy na łączną kwotę dofinansowania 17.890.554 zł, z czego w 2022 r. wypłacono kwotę **6.480.000 zł**.

W 2022 roku zakończone zostały dwa przedsięwzięcia:

- ✓ Budowa kanalizacji sanitarnej na terenie Gminy Łuków, w ramach którego wybudowano kanalizację sanitarną o długości 28,77 km. Koszt całkowity zadania wyniósł **4.194.982 zł** przy udziale środków NFOŚiGW **19.023.088 zł**.
- ✓ Budowa kanalizacji sanitarnej w miejscowości Snopków, gmina Jastków, w ramach którego wybudowano kanalizację sanitarną o długości 1,17 km. Koszt całkowity zadania wyniósł **590 400 zł** przy udziale środków NFOŚiGW **480.000 zł**.

Program priorytetowy „SYSTEM – Wsparcie działań ochrony środowiska i gospodarki wodnej realizowanych przez partnerów zewnętrznych – REGION”

Celem Programu priorytetowego „SYSTEM – Wsparcie działań ochrony środowiska i gospodarki wodnej realizowanych przez partnerów zewnętrznych – REGION” jest wspieranie przedsięwzięć z zakresu ochrony środowiska i gospodarki wodnej za pośrednictwem partnerów zewnętrznych.

W dniu 9 czerwca 2020 r. zawarta została Umowa pożyczki w ramach Programu na łączną kwotę **52.000.000 zł**. W ramach przedmiotowej umowy udzielono wsparcia pożyczkowego dla pięciu Beneficjentów na łączną kwotę **5.328.547,48 zł**. W dniu 22 grudnia 2021 r. zawarto Aneks nr 3, zmniejszający wartość Umowy pożyczki do kwoty udzielonego wsparcia, w tym **2.300.000,00 zł** w ramach środków z funduszu podstawowego oraz **3.028.547,48 zł** oraz w ramach środków ze zobowiązań wieloletnich – OZE i Efektywność energetyczna.

W okresie sprawozdawczym WFOŚiGW w Lublinie nie podpisał nowych umów w ramach Programu. Inwestycja zaplanowana przez Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Puławach jest w trakcie realizacji. Pozostałe umowy zostały zakończone i rozliczone w roku 2020 i 2021.

VI. ZAKOŃCZENIE

W okresie sprawozdawczym WFOŚiGW w Lublinie zawarł łącznie:

10 151 umów dotacyjnych na łączną kwotę dofinansowania **215.282.076 zł**, w tym:

ŹRÓDŁO FINANSOWANIA	Liczba (szt.)	Kwota (zł)
Program priorytetowy „Czyste Powietrze”	7 860	195 107 000
Program priorytetowy pn. „Ogólnopolski program regeneracji środowiskowej gleb poprzez ich wapnowanie”	1 814	7 462 708
Program priorytetowy pn. „Ogólnopolski program finansowania służb ratowniczych” – Część 2)	213	3 898 615
Program priorytetowy „Agroenergia Część 1) Mikroinstalacje, pompy ciepła i towarzyszące magazyny energii”	84	1 058 627
Program priorytetowy „Moja Woda”	38	187 760
Program priorytetowy pn. „Ogólnopolski program finansowania służb ratowniczych” – Część 1)	13	2 316 500
Program priorytetowy pn. „Ogólnopolski program finansowania usuwania wyrobów zawierających azbest”	11	438 000
„SYSTEM - Wsparcie działań ochrony środowiska i gospodarki wodnej realizowanych przez partnerów	7	378 802

ŹRÓDŁO FINANSOWANIA	Liczba (szt.)	Kwota (zł)
zewnątrznych – REGION”		
Program priorytetowy pn. „Ciepłe Mieszkanie”.	4	712 500
Przekazania środków finansowych państwowym jednostkom budżetowym	9	1 500 000
Umowy dotacji zawarte ze środków własnych WFOŚiGW w Lublinie	98	2 221 564

- **70** umów pożyczek na łączną kwotę dofinansowania **50.025.162 zł**, w tym:

ŹRÓDŁO FINANSOWANIA	Liczba (szt.)	Kwota (zł)
Umowy pożyczek zawarte ze środków własnych WFOŚiGW w Lublinie	70	50 025 162

Działalność Funduszu w 2022 r. koncentrowała się przede wszystkim na wdrażaniu programów priorytetowych NFOŚiGW ze szczególną koncentracją na realizacji Programu priorytetowego „Czyste Powietrze”. W okresie sprawozdawczym nastąpiły kolejne udogodnienia oraz uproszczenia procesu aplikacyjnego w ramach Programu: dla Beneficjentów Programu wprowadzona została możliwość prefinansowania zadań (wypłata połowy dotacji jeszcze przed rozpoczęciem realizacji przedsięwzięcia), a dla jednostek samorządu terytorialnego współpracujących we wdrażaniu Programu zostały wprowadzone dodatkowe zachęty – środki finansowe na tworzenie gminnych punktów informacyjno-promocyjnych ze zwiększoną kwotą dofinansowania.

W związku z rozpoczęciem działań wojennych na terytorium Ukrainy w lutym 2022 r. działania WFOŚiGW w Lublinie zostały również skoncentrowane na wspieraniu dotacyjnym przedsięwzięć związanych z zapobieganiem zagrożeniom środowiska, w tym poważnym awariom oraz likwidacją skutków zagrożeń środowiska spowodowanych masowym napływem uchodźców na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przez granicę polsko-ukraińską – wsparcie przejść granicznych oraz nowoutworzonych punktów recepcyjnych.

W połowie okresu sprawozdawczego Fundusz przystąpił także do realizacji pierwszego ogólnopolskiego programu edukacyjnego – Programu Regionalnego Wsparcia Edukacji Ekologicznej.

W 2022 r. WFOŚiGW w Lublinie kontynuował wdrażanie w sumie dziesięciu programów priorytetowych, w ramach których współpraca została rozpoczęta w latach 2018 – 2021 oraz podjął współpracę z NFOŚiGW w ramach wspólnej realizacji trzech nowych programów priorytetowych.

Programy priorytetowe realizowane w okresie sprawozdawczym, w ramach których współpraca z NFOŚiGW została rozpoczęta w latach 2018 – 2021:

- ✓ „Czyste Powietrze”;
- ✓ „Ogólnopolskiego programu regeneracji środowiskowej gleb poprzez ich wapnowanie”;

- ✓ „Ogólnopolskiego programu gospodarki wodno-ściekowej poza granicami aglomeracji ujętych w Krajowym Programie Oczyszczania Ścieków Komunalnych”;
- ✓ „Ogólnopolskiego programu finansowania usuwania wyrobów zawierających azbest”;
- ✓ „Ogólnopolskiego programu finansowania służb ratowniczych” – Część 1);
- ✓ „Ogólnopolskiego programu finansowania służb ratowniczych” – Część 2);
- ✓ „Poprawa jakości powietrza. Część 2) Zmniejszenie zużycia energii w budownictwie”.
- ✓ „Moja Woda”;
- ✓ „SYSTEM – Wsparcie działań ochrony środowiska i gospodarki wodnej realizowanych przez partnerów zewnętrznych – REGION”;
- ✓ „Agroenergia Część 1) Mikroinstalacje, pompy ciepła i towarzyszące magazyny energii”.

Nowe programy priorytetowe uruchomione w 2022 r.:

- ✓ „Program Regionalnego Wsparcia Edukacji Ekologicznej”
- ✓ „Ciepłe Mieszkanie”
- ✓ „SYSTEM – Wsparcie działań ochrony środowiska i gospodarki wodnej realizowanych przez partnerów zewnętrznych – REGION” (2 odrębne nabory na zadania inwestycyjne i nieinwestycyjne)

W okresie sprawozdawczym WFOŚiGW w Lublinie realizował również zadania i cele ustawowe polegające, m.in. na udzielaniu niskooprocentowanych pożyczek, na realizację których została zaangażowana największa część środków finansowych Funduszu. Środki dotacyjne były w pierwszej kolejności przeznaczane na realizację programów priorytetowych. Dotacyjnie wspierane były również zadania państwowych jednostek budżetowych oraz podmiotów non-profit związane z edukacją ekologiczną, ochroną przyrody, nadzwyczajnymi zagrożeniami środowiska oraz przedsięwzięcia komplementarne i wspierające realizację Programu priorytetowego „Czyste Powietrze”. Ponadto w okresie sprawozdawczym Fundusz zorganizował lub współorganizował szereg przedsięwzięć promujących postawy prośrodowiskowe, kształtowanie kultury dbałości o środowisko, w szczególności podejmowania decyzji konsumenckich z punktu widzenia ochrony zasobów środowiska, a także podkreślające związek między kulturą dbałości o środowisko, a stylem zdrowego trybu życia.

W 2022 r. WFOŚiGW w Lublinie zawarł łącznie **10 221** umów o dofinansowanie na kwotę **265 307 238 zł** oraz zorganizował lub współorganizował **4** przedsięwzięcia/wydarzenia mające na celu podniesienie świadomości społecznej w obszarze edukacji ekologicznej ukierunkowanej na ochronę środowiska.